

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falu” Országos Földművelésügyi.)
Telefon: Automata 284—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre . . . . . 2 P.

Budapest, 1931.

XII. évfolyam, 4. szám.

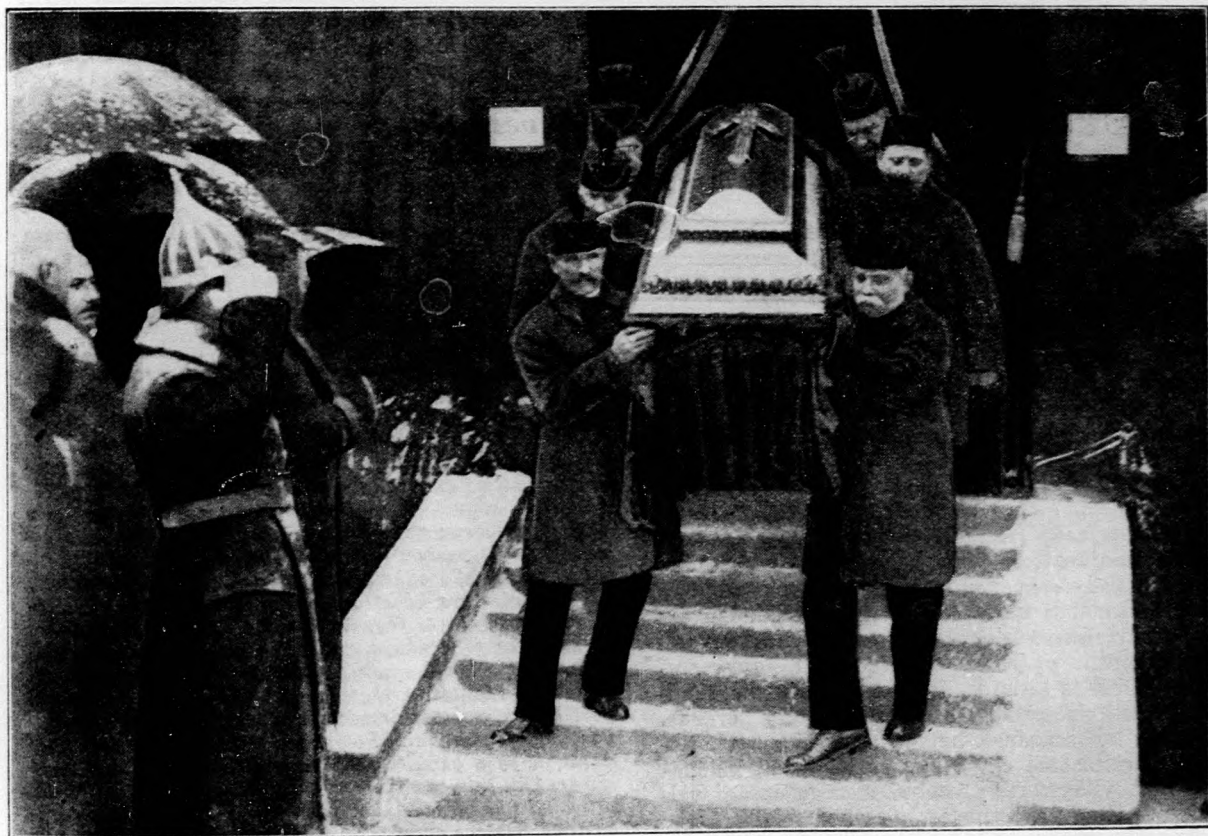
Vasárnap, január 25.

A mezőgazdaság és a kartelkérdés.

A mezőgazdasági érdekköröknek hosszú ideig tartó sürgetésére Zsitvay Tibor igazságügyminiszter végre beterjesztette a törvényhozás elé a *kartelek megrendszabályozására* vonatkozó törvényjavaslatot. A képviselőház egyesített bizottságai január hó 12-én kezdtek hozzá a javaslat megvitatásához, úgy, hogy rövid idő múlva a képviselőház is letárgyalja és a felsőházi tárgyalás után törvénnyé válik, ami azt jelenti, hogy jövőben a gyáripar és

a nagykereskedelem az árak megszabása szempontjából *állami ellenőrzés alá kerül.*

A törvényjavaslatról már most meg lehet állapítani azt, hogy azzal senki sincs teljesen megelégedve. Nem tartják elég tulszigorúnak a gazdák, viszont a gyárosok és kereskedők tulságosan szigorúnak ítélik és azt hangoztatják, hogy a karteltörvény életbeléptetésével megbénul az egész ipari termelés. Ugy látszik, tehát itt is középen van az

Szabóky Alajos pénzügyi államtitkár temetése.

igazság. Ha egyes kartelek tisztán a hazai termelés szabályozására szolgálnának, könnyű volna velük elbánni és minden árdragító törekvésüket letörni. Nem szabad azonban elfeledkeznünk arról, hogy a legtöbb kartelet *nemzetközi*, tehát annak megrendszabályozása a világ valamennyi törvényhozásának volna feladata. Nem szabad továbbá arról sem megfeledkezni, hogy minden kartelet háta mögött ott állnak a *nagybankok*, amelyek maguk is szövetségben vannak, már pedig a *nagybankok világszövetsége*, ami szintén kartelet, olyan hatalom, amivel minden ország kormányának számolnia kell.

Ez tehát a legfőbb oka annak, hogy a kartelek gyökeres megrendszabályozását keresztül vinni nem lehet, de viszont igazán elérkezett az ideje annak, hogy Magyarországon, ahol a gazdasági helyzet a legnyomasztóbb, az állam megfelelő betekintést nyerjen a kartelek ténykedéseibe és kellő szigorral, kedvezmények megvonásával, esetleg büntetéssel kényszerítse különösen a közszükségleti cikkeket előállító vállalatokat arra, hogy a mai viszonyoknak megfelelő, méltányosabb árakat szabjanak meg, tegyék olcsóbbá a megélhetést és tegyék lehetővé a gazdasági föltámadást.

Csak egynéhány kartelszerű alakulást sorolunk fel, ami ékes bizonyítéka annak, hogy a kartelek, különösen a mezőgazdasági lakosság megélhetését, a mezőgazdasági termelést, drágaságát idézik elő. Itt van például az *építőanyagok kartelete*, a *tégla*, *cement*, *épületfa*, *mész*, *stb.* kartelet, itt van a *ruházati anyagok kartelete*, itt van a *bőrkaratelet*, itt van a *petróleumkaratelet*, a *benzinkartelet*, itt van a *szénkaratelet*, itt van a *műtrágyakaratelet*, itt van végül amit legelőbb kellett volna említeni, a *vaskartelet*, ami minden gazdasági eszköznek megdrágítja az árát, holott nyilvánvaló, hogy mindazok a gyárak, amelyek e cikkek előállításával foglalkoznak, még mindig nem igen érzik a mai gazdasági helyzetnek minden nehézségét. Valamit kell tehát tenni, hogy a helyzet javuljon. A karteltörvényjavaslat legfőbb célja tehát a mai gazdasági helyzet bizonyos mértékű megjavítása, nem a kartelek megszüntetése, mert hiszen, mint említettük is, Magyarország igen gyöngye és kicsi ahhoz, hogy az egész világot behálózó kartelalakulatokat egymaga letörje. Segíteni azonban feltétlenül kell a helyzeten és az új karteltörvény már pusztán azzal a ténnyel, hogy az államnak jogot ad a különböző kartelek ténykedéseinek ellenőrzésére, egy hatalmas lépés a helyzet javítása terén.

A kartelek elleni hadjáratot, amint tudjuk, az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* és az *Országos Mezőgazdasági Kamara* indította meg. A kartelet-elleni hadjáratban évek óta részt vesznek az *agrárszövetkezeti központok is*, amelyek azonban inkább társadalmi uton akarnak letörni minden árdragító kartelszerű alakulást. A karteltörvény ellenzői viszont, a *gyárosok*, a *bankok* és a *nagykereskedők*. Ebből is kitűnik, hogy a kartelek megrendszabályozása elsősorban a mezőgazdaság érdeke. Az ország lakosságának hetven százaléka a szántó-föld hasznosításából él. Nagy érdek tehát, különösen a mai, világszerte érezhető mezőgazdasági válság idején, hogy a termelés olcsóbbá, kifizetőbbé tegyük. Ez azonban lehetetlen, ha a nagytőke, a nagyiparvállalatok és a nagykereskedők, a maguk

árpolitikájának megváltozásával nem sietnek a mezőgazdaság segítségére.

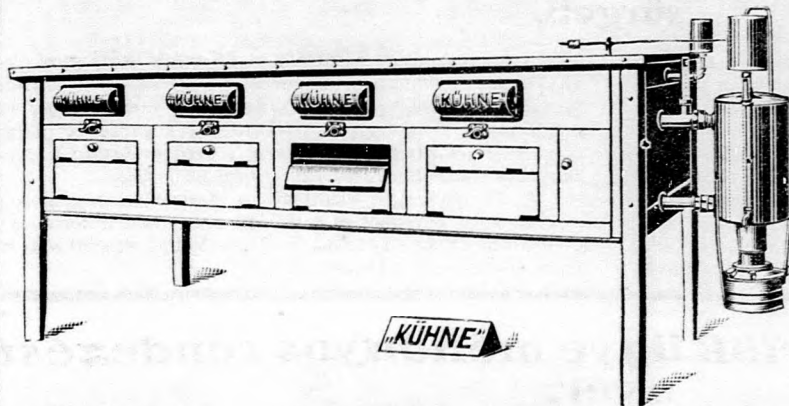
A karteljavaslat bizottsági vitájában számos, értékes felszólalás hangzott el, amelyek közül kiemeljük különösen *Marschall* Ferencnek, az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatójának a beszédét, aki többek között rámutatott arra is, hogy nemcsak ipari, hanem kereskedelmi kartelek is vannak, pl. *burgonyakaratelet*, *tejkartelet*; a nagykereskedelem ugyanis, amikor mezőgazdasági termékeket vásárol, mindig igyekszik a termelői árakat lenyomni, amit csakis kartelszerű szövetekezéssel ér el.

Schandl Károlynak, az OKH alelnök-vezérigazgatójának felszólalása szintén általános figyelmet keltett. Beszédében többek között azt hangoztatta, hogy a mezőgazdasági lakosság ki volna békülve az olcsó terményárakkal is, ha ezzel szemben az iparcikkek árai is olcsók volnának. Ha a mi gyárosaink is követték volna a németek példáját és önként leszállították volna, vagy legalább mérsékelték volna az iparcikkek árait, nem volna szükség karteltörvényre. Éppen a legfontosabb életszükségleti cikkek ára túl magas a terményárakhoz képest. A kartelek megrendszabályozásához szükség volna arra, hogy a gazdák is kartelszerű alakulásba tömörüljenek, úgy amint a felvidéki gazdák megalapították a maguk gazdakarteljét. Igen jó védelem a kartelek ellen a *szövetkezeti mozgalom* is, ennek a fejlesztése mindenütt hatásosnak bizonyult a kartelek árdragító törekvéseivel szemben.

Az agrárképviselők közül sokan szóltak hozzá a javaslatához és mindenki szigorubb intézkedést kér a kartelek ellen. Remélhetőleg a vita befejezése után az agrárálláspont fog győzedelmeskedni. (cs.)

Testvérharc.

Bethlen István gróf ujévi beszédének legnagyobb részét a földművelő társadalomhoz intézte. Reméljük, hogy még a kormány legádázabb ellenségei sem vonják kétségbe, hogy Bethlen István grófon kívül senki sincs ebben az országban, aki több joggal kérhetne meghallgatást a falvak népétől, de nem azért, mert miniszterelnök, hanem azért, mert immáron tíz esztendő, hamarjában fel sem mérhető történelmi munkássága; a Nagyatádi Szabó Istvánnal történt kézfogás szellemében folyt a multban és így folyik ma is. De a falvak népevel kötött testvéri szerződés jogcímén kívül kivételes meghallgatásra tart igényt Bethlen István gróf szavának súly, személyes kiválósága és a határokon túl is elismert tekintélye. Bethlen István gróf ujévi beszédében azt a rendkívül komoly íntelmet intézte az ország földművelő társadalmához, hogy ha a most felburjánzott, más és más irányú gazdaszervezkedések megbontják a falvak népének egységét, melyet a legutóbbi képviselőválasztások alkalmával oly ellenállhatatlan erővel kifejezésre juttatott, akkor a részreke hullott csoportok a következő választásokon testvérharcot fognak vívni egymással. Ennek pedig természetes folyománya az lesz, hogy a számos gazdaszervezkedés közül egyik sem arathat döntő győzelmet, legfeljebb részletsikereket és számbelileg erős parlamenti párt híjján, a gazdatársadalom képviselői a kormányzatban meg fog szünni. Főlöleges hosszabban időznünk annál, hogy a gazdatársadalomnak a kormányzattól való kimaradása milyen szomorú következményekkel járna, ezt mindenki tudja. Akkor hát mi a gazdatársadalom legfőbb kötelessége önmagával szemben? Egységet teremteni és az egységes állásfoglalás révén nemcsak biztosítani eddig elfoglalt hadállásait, hanem szaporítani is azokat!

MINDEN

SZÁMÍTÓ GAZDA

BAROMFI

TENYÉSZTÉSSEL

folklalkozik, mert ez ma kétségtelenül a legjövődélmezőbb gazdasági ág!

TELJESEN

kielégítő eredmény azonban csak az

EREDETI „KÜHNE” KELTETŐGÉPEKSEL

érhető el. Kérje mindenki még ma a képes árjegyzék díjtalan megküldését a gyár budapesti irodájától: **VI., Vilmos császár-ut 59.**

Egy és egynegyed millió hold föld.

Az „Országos Földbirtokrendező Biróság” most hozta nyilvánosságra közel tizesztendős működésének számszerű eredményeit. E beszédes számsorok hírül adják, hogy a bíróság 1,269.651 katasztrális hold földet osztott szét az agyonocsárolt földreform során és ebből a hatalmas területből 259.645 házhelyet alakított, továbbá földhöz juttatott 30.024 hadirokkantat, 25.692 hadiözveggyet, 185.747 földnélküli mezőgazdasági munkást, végül 114.037 törpebirtokost: összesen 615.145 családot. Ha már most a családtagokra is gondolunk és tekintetbe vesszük, hogy több mint 100.000 katasztrális hold közlegelő, gazdasági ismétlőiskolák, sport- és játszóterek céljaira jutott, olyan célokra tehát, melyek nemcsak egy család, hanem a nagyobb közösség érdekeit szolgálják, bátran megállapíthatjuk, hogy a földreform a csonkaország lakosságának rendkívül széles rétegeit érinti és olyan nagyarányú szociális kormányzati ténykedés volt, amilyen nyolcvanhárom esztendeje — a jobbágyság felszabadítása óta — nem zajlott le hazánkban. A tíz esztendeje folyó munka lenyűgöző erejű adatai kétségbevonhatatlanul igazolják, hogy a földreformra teljes mértékben szükség volt. Hirdetik e számsorok azt is, hogy a lebonyolítás óriási munkája általában sikerrel járt, de egyszersmind érthetővé teszik azt is, hogy egy ilyen roppant arányú tevékenység nem lehetett mentes a zökkenőktől, a helytelen értelmezésekből származó tévedésektől és botlásoktól, melyek aztán elégedetlenséget okoztak az érdekelt köreiben. Elég utalnunk a vételár-megállapítás körüli panaszokra, a reformföldek kataszteri osztályozásával kapcsolatos sérelmekre, a földek sok esetben távolos fekvésére, stb. Nem tartozik ide a földreform pénzügyi megalapozottságának hiánya, sem a válság-okozta mai súlyos helyzet, mert most csupán az elvégzett munka méltatásáról van szó. Nos, a tizesztendős teljesítmény joggal számot tarthat az elismerésre. Méltó betetőzést azonban akkor fog nyerni a nagy mű, ha a felmerült panaszok maradék nélkül orvosoltatnak és a kormány mindig rajta lesz, hogy az új egzisztenciák földjeiket meg is tarthassák. Az évi törlesztőrészeket egyharmadánál éppen most történt elengedése jóleső megnyugvással szolgálhat ebben az irányban.

Titkos cseh kémiroda működött az országban.

Magyarország gonosz szomszédja, Csehország, ugylátszik nem elégedett meg a cseh-magyar vámháboruban megnyilvánuló ellenségeskedéssel, hanem minden utat felhasznál arra, hogy ártsen Magyarországnak. Így hónapok óta a fővárosi és vidéki napilapokban „Iparvállalat”, „Pengő”, „Boldogság” stb. jelígek alatt próhirdetések jelentek meg, amelyekben cimirokat, alkalmi fényképészeket és más egyéneket kerestek állandó alkalmazásra. A jelentkezőknek válaszul küldött leveleken „Kuhár András Szinye-Svina”, vagy pedig „Szinyei-Merse István dr. megbízásából Kuhár András” van mint feladó feltüntetve. A jó jövedelem reményében tömegesen jelentkeztek az állásra pályázók. Kuhár az állásra jelentkezőket hazaárulásra akarta felhasználni, ugyanis az elhelyezkedés ürügye alatt a jelentkezőktől olyan adatok beszolgáltatását kérte az ismeretlen Kuhár, amely teljesen kimeríti a kémkedés tényálladékat. A feljelentésekre megindult nyomozás megállapította, hogy a Kuhár név mögött titkos cseh kémiroda rejtőzik és a levelezések, továbbá a fényképek alapján az aláváltó cseh kémiroda olyan adatokat igyekezett Magyarországról szerezní, amelyek a cseh katonaság számára szükségesek. A csehszlovák kémszervezet Szinyei-Merse István nevét használta fel gaz céljainak leplezésére. Ezt a csehek azért tették, hogy ezzel is megtévesszék a hiszékeny embereket, pedig köztudomásu, hogy Szinyei-Merse Istvánt, aki a cseh megszállás előtt sárosmegyei főispán volt, a csehek már évekkel ezelőtt kiüldözték.

A rendőrség ezután is felhívja a közönség figyelmét, hogy senki a fentemlíttethez hasonló ígéretekkel és felszólításokkal ne hagyja magát megtéveszteni és ne adjon semmiféle felvilágosítást a cseheknek, mert még a jóhiszeműen adott felvilágosítást is ellenségeink Magyarországról kárára használják fel. Mindazok, akik pedig már Kuhárral leveleztek, tartsák hazafias kötelességüknek, hogy a levelezést a belügyminisztérium VII. D. osztályánál, Budapest, I., Horthy Miklós-ut 24. szám, vagy pedig a legközelebbi rendőr- vagy csendőrhatalóságnál jelentsek be és a Kuhártól kapott leveleket adják át a hatóságoknak.

Hajdu vármegye a földbirtok-árverések felfüggesztését sürgeti.

Hajdu vármegye közigazgatási bizottsága Hadházy Zsigmond dr. főispán elnöke alatt a napokban tartotta szokásos havi ülését, amelyen Ujvárossy Lajos királyi közjegyző szótvetette, hogy a vármegye területén soha sem hallott olcsó áron vásárolják össze árverések alkalmával a dobra került földbirtokokat. A királyi közjegyző felszólalásában megemlítette, hogy Hajduböszörmény határában husz hold első osztályu földet mindössze 2200 pengőért, Hajduhadházon pedig ötvennyolc hold földet csupán 15.000 pengőért vásároltak meg árverés alkalmával.

A közigazgatási bizottság a felszólaló közjegyző indítványára egyhanguan kimondta, hogy *sürős felirattal fordul az igazságügyminiszterhez és a kormányhoz, és a feliratban kéri, hogy a rettentő nehéz gazdasági helyzetre való tekintettel, az új termés betakarításáig a gazdák ellen kitűzött árveréseket függeszék föl.*

A közigazgatási bizottság a feliratban részletesen megindokolja kérelmét és mint egy ember kéri a kormányt a sörgős segítség megadására. Értesülésünk szerint a kormány foglalkozik a kérdéssel.

A szegedi kisbérlok ügye méltányos rendezést nyer.

A város 160.000 pengővel mérsékelte 10.000 hold haszonbéréit. — A hátralekötöket husz esztendő alatt törlesztik a bérlők. — A Faluszövetség sikere.

Ismeretes lapunk olvasó-közönsége előtt Szeged város kisbérloinek aggasztó helyzete, amelybe a konjunkturális időkben buzaértékben megállapított bérek juttatták a rozstermelő bérlőket. *Hét-nyolcezer kisbérlo* sorsáról volt szó, akiknek jelentékeny része a legszükségesebb állatállománnyal sem rendelkezett már, mindenüket elvitte a haszonbérleti földek hozadékával arányban nem álló bér, adók és perkoltségek, úgy, hogy már évek óta normális gazdálkodást sem tudtak folytatni. Ez az állapot nemcsak a bérlőcsaládok ezreit sodorta az összeomlás szélére, de magára a bérbeadó városra nézve is roppant veszedelmet jelentett, mert adózó polgárainak tönkreváltása bevételit veszélyeztetette. *A közel egymillió pengős haszonbérhátalék* végül is arra bírta rá a város vezetőjét, hogy a kisbérlok terhein könnyítsen és kötelezettségeiket elfogadhatóbb alapokra helyezze. Az ismételt haszonbérrevízió azonban elégtelen volt, sőt a város beismerése szerint is az egyik inkább a terhek növekedésére vezetett.

A Faluszövetség ebben a legkritikusabb időben lépett közbe és a legaprólékosabb részletekre kiterjedő helyszíni tanulmányozás után feltárta a kisbérlok aggasztó helyzetét, bajait, sérelmeit és egyszersmind rámutatott a megoldás módozataira is. A kérdés körül hamarosan hatalmas hírlapi vita indult meg, amelynek során a legkülönbözőbb oldalról került megvilágításba a szegedi probléma. A Faluszövetségnek tárgyilagos ér-

vekkal alátámasztott szívós akciója csakhamar sikerre vezetett, mert a város elhatározta, hogy *alapos és a földek hozadékához alkalmazkodó bérrevíziót hajt végre.* A múlt év december végén fejeződött be a revíziós bizottságok munkájának egy része, amely *kereken tizezer katasztrális hold kisbérleti területet ölelt fel.* Ezen a katasztrális holdankinti béreket 30—40 pengőről átlag 15 pengőre szállították le, amely az egész 10.000 hold területre számítva *mintegy 160.000 pengő bérmérséklésnek felel meg.* A revízió ezzel még nem fejezte be munkáját, mert a homoki területek is sorra kerülnek.

De a város e nagyarányú bérleszállításon kívül a közel egy millió pengőt kitevő haszonbérhátalék *méltányos és szociális rendezése elől sem zárkózhatott el.* A közgyűlés a város vezetőségének javaslatára hozzájárult ahhoz, hogy a *hátralekötött bérösszegeket a bérlők husz év alatt részletekben törleszthessék.* A perkoltségeket is igyekszik a lehetőség szerint kiküszöbölni és a *hátralekötött 50 százalékos kifizetését magára vállalta.*

A Faluszövetség továbbá különösen határozott állást foglalt a *bérbeadás eddigi rendszerének megváltoztatása érdekében.* Az eddigi tapasztalatok alapján ugyanis kétségtelenül bebizonyosodott, hogy az árverés nem megfelelő sem a város, sem a bérlők szempontjából és olyan visszasságokra vezet, amelyek megszüntetése később igen nagy áldozatokba kerül. Illetékes helyről tudomást szereztünk arról, hogy a *város vezetősége komolyan foglalkozik az árverési rendszer mellőzésének gondolatával és a legközelebb megújításra kerülő bérleteket már szakzerű felbecslés alapján kívánja bérbe bocsátani.*

A fentiekből megállapítható, hogy Szeged város levonta az eddig fennálló áldatlan állapotok tanuságait és kész olyan áldozatokra, amelyek nehéz pénzügyi viszonyait tekintve, *igazán elismerésre méltóak.* Úgy tudjuk, hogy a városnak igen messzemenő terveik vannak, amelyek merőben másképen alakítanák ki az egész szegedi kisbérleti rendszer képét. Egyelőre fokozottabb mértékben kíván a kisbérlok gazdálkodásának megjavításával foglalkozni és a *Várostanján és Csengelén működő okleveles városi gazdák kötelességévé tette, hogy a bérlőket gazdálkodásukban támogassák.* Ezen a téren nagy szerep vár a *Szegedi Földbérlok Szövetkezetére* is, amely a homoktalajok megjavítása, jövedelmezőbb termelési ágak bevezetése és meghonosítása, a bérlők gazdasági műveltségének emelése és az értékesítés megszervezése körül kell, hogy tevékenységét kiéjtse. Az elsők között kell azonban a *bérlők kedvező feltételű forgótőke szükségletéről gondoskodni,* mert a bérlők az anyagi leromlás mai állapotában a jövedelmezőbb gazdálkodáshoz hozzá sem kezdhetnek.

A gyászoló család tagjai Szabóky Alajos államtitkár temetésén.

„Nem szoktam megijedni a felelősségtől és nem fogok ezután sem!”

Bethlen István gróf politikai nyilatkozata az újévi üdvözlésre.

Az Egységspárt Pesthy Pál elnöklésével január hó 14-én értekezletet tartott, melyen az újév alkalmából Besseneyi Zénó országgyűlési képviselő köszöntötte a miniszterelnököt. A párt, mint mondotta, a nemzet jövőjébe vetett törhetetlen bizalommal, változatlan hűséggel és ragaszkodással kíván boldog újévet a miniszterelnöknek.

Jellemzte ezután a gazdasági helyzetet, majd utalt arra, hogy a párt teljes nyugalommal nézi az ország közvéleményének az állásfoglalása elé. Végül újból hangsúlyozta a párt önzetlen és hűséges támogatását a miniszterelnök iránt. A párt azt kívánja, hogy Bethlen István gróf, aki az ország vezérének született, továbbra is vezére maradjon az országnak és a párt údvérére.

A párt tagjai fellállva, hosszas tapsal és éljenzéssel ünnepezték a miniszterelnököt.

Ezután Bethlen István gróf miniszterelnök válaszolt az üdvözlésre. Köszönetet mondott az üdvözlő szavakért, majd hangsúlyozta, hogy az évforduló elején pillantást kell vetni a jövő felé is. A politikai újév a szokásos újévi beszédekkel kezdődött.

Intelem a föld népéhez.

— Ezekben sok vigasztalót, biztatót nem látok, sőt azt kell mondanom, hogy bizonyos kishitűség nyilvánult meg közéleti állapotainkkal és a jövővel szemben. Továbbá nem új, hanem többé-kevésbé régi jelszavakkal és párt-programmal, de magukat újának tüntetvén fel, új pártok alakulnak az országban. Ezek a többé-kevésbé új pártok elsősorban arra a kisgazdapártra vetik a tekintetüket, amely eddig egységesen a kormányzat háta mögött állott. Az évforduló körül a választások vetik előre az árnyékukat. Jóllehet mindenki tudja, hogy a választásoktól még igen messze állunk, jóllehet mindenki tudja, hogy semmiféle érdeke se a kormánynak, sem az országnak nincsen abban, hogy a választásokat siettessük, mert hiszen gazdasági krízis közepén a választásokat megtartani, sőtétbeugrást jelent. A politikai újév mégis a választás jegyében született meg.

— Ilyen körülmények között az óvatosság nem árt. Elsősorban a kisgazdákhöz fordulok most és emlékeztetem őket arra, ami tíz év előtt történt, amikor a parlament új megalakulása küszöbén kezefogtam nagyatádi Szabó Istvánnal és merem állítani, hogy becsületesen álltam azokat a megállapodásokat, amelyeket akkor vele megkötöttem. Úgyeljen tehát a kisgazdatársadalom, mert sokan próbálnak a lelkéhez közel férdőzni a politikai siker érdekében a legszélsőbb jobboldaltól a legszélsőbb baloldaliig, mindazok, akik Magyarország politikai életében érvényesülést keresnek. Ha sikerül a kisgazdatársadalomnak a maga egészében felbontani és az egyes politikai pártok között szétosztani, akkor a magyar kisgazdatársadalomnak a magyar politikai életben az elmúlt tíz esztendő alatt is meglevő súlya meg fog szűnni, mert hiszen ennek a társadalomnak az ereje az egységben van.

— Azok között, akik a kisgazdatársadalomhoz fordulnak, vannak jó barátaim is, vannak jóhiszemű férfiak, akikkel hosszu ideig együtt működünk a közéletben, akik tagjai voltak ennek a pártnak és akiket nem nagy elvi kérdések választottak el tőlünk, hanem a mi meggyőződésünk szerint bizonyos egyoldalúságuk és túlzásuk a fellépésükben. Ha végignézem azt a programot, amelyet hirdetek, azt kell hinnem, hogy ez nagyjában egyezik azzal a programmal, amelyet Nagyatádival együtt magunkénak vallottunk és amely ennek a pártnak is a programja. Nem ez választott el és választ el tőlük ebben a harcban, hanem egyfelől talán az, hogy minekünk figyelemmel kell lennünk az összes társadalmi osztályokra, az összes foglalkozási ágak érdekeire, semmiféle egyoldalúságba nem mehetünk bele, mint ahozan a kisgazdatársadalomnak sem érdeke egy ilyen egyoldalúság. Elválaszt tőlük talán egyik vagy másik kérdésben az, hogy ők nem látják a lehetőségeket olyan tisztán, mint mi, akik a kormány kerekét tartjuk a kezünkben, mert hiszen a köz-

életben nem az elveknek egyik napról a másikra török-szakad megvalósítása a feladat, hanem az elveket fokozatosan a nemzet, az ország és a gazdasági élettel kapcsolatban, a nemzet érdekeivel való összhangban kell megoldani.

— Kérdem tehát, van-e értelme ilyen körülmények között, hogy egymással harcban álljunk, ha komolyan keressük ennek a kisgazdatársadalomnak az érdekeit? Ha hozzánk azt a felszólítást intézik, hogy „veletek, a kormánnyal együtt, ha lehet, ellenetek, ha kell”, úgy én azt visszafordítom: „Veletek, ha lehet, de ellenetek, ha kényeszeríttek rá.”

Ez az ország nem hajótörött ország!

— Más baráti oldalról azt a figyelmeztetést kaptuk, hogy talán helytelen volt a kiindulási pont, amelyből a magyar újjáépítés megindult ezeltől tíz évvel, és hogy ezt az állapotot nem úgy rendeztük be, mint a hajótörötték államát. Semmi sem volna nagyobb hiba, mint hogyha a nemzet közérzetébe belevinnék a kishitűséget, azt a tudatot és érzést, hogy ez az ország egy hajótörött ország. Ilyen kishitűséget nem hirdetünk. Egy nemzetnek a maga intézményeit a viszonylag normális időhöz kell méreteznie. Ezt az országot, nem mint egy beteg államot kell berendezni, hanem a normális viszonyokhoz kell méretezni és gondoskodni kell arról, hogy ha nehéz idők következnek be, akkor az átmeneti bajokat az átmeneti orvossággal gyógyítsuk meg. Ha ez a nemzet élni akar, akkor elő kell teremnie, még ha nehézségek árán is, azokat az eszközöket, amelyeknek segítségével életben tudja tartani államát és összes funkcióit. Ennek a nemzetnek elő kell teremnie azokat az eszközöket, amelyekkel a nemzetek közötti pozícióját fenntartani, sőt gyarapítani és előbbrevinni képes. Mert ettől függ nemzeti céljainak megvalósítása. Lemondás a belpolitikai téren, lemondás a nemzeti célok terén is. Revíziót hirdetni, ugyanakkor pedig a lemondást is hirdetni belpolitikai téren, az nem fér össze egymással. Ha vannak átmeneti nehézségek és ha ez a nemzet nem tud magának olyan kosztot biztosítani, amelynek segítségével testsúlyát fenntarthatja, a feladat nem az, hogy a lábát és a kezét levágjuk, hogy megcsónkítsuk, hanem az, hogy átmenetileg diétát tartsunk, kevesebb szobát fűtsünk abban a házban, amelynek lakói vagyunk és ne a házat bontsuk le azért, mert nehézségek vannak.

— Ezt tesszük, s ennek érdekében fejtettem ki az ősz folyamán azt a programot, amelyet itt a pártnak is ismerttettem.

— Mi azt hirdettük, hogy helytelen diagnózissal (baj-

Vizszentelés Vizkereszt-napján.

A görögkeleti egyház Vizkereszt-napján fényes ünneppélyességgel be szokta szentelni a folyók vizét. Képünk egy ilyen szertartást ábrázol.

megállapítással) a mai állapotokon nem lehet segíteni. Azt hirdettük, hogy az egyik osztálynak a másik osztály ellen való szításával, egyik foglalkozási ágának a másik ellen való szításával, *semmit sem fogunk javítani a helyzeten*, hanem ellenkezőleg, tönkretesszük ezeket az erőket. Azt hirdettük, hogy nem jelszavas politikát kell folytatnunk, hanem *fix programhoz kell ragaszkodnunk*. A kormány azt teszi, mert azt a programot igyekszik valóra váltani, amelyet hirdet.

— Sok divatos jelszó van a levegőben. Sokan azt hirdetik, hogy a kartekek megrendszabályozásával, az ipari vámvédelem megszüntetésével, a bürokrácia leépítésével, csupán takarékosággal ebből a krízisből ki lehet jutni. Én magam is mondom, hogy *amikor ezekre szükség van, azokat meg kell valósítani, de azt nem lehet állítani, hogy ezek megvalósításával a krízis már megszűnt*. Szükség van bizonyos vonatkozásokban, hogy a *viisszaélések vissza-szorítottassanak, hogy a túlzások lefaragttassanak*. A krízis megoldását azonban nem ezen a téren kell keresni. Én mindig azt hirdetem, hogy világkrízissel állunk szemben, melyet csak nemzetközi eszközökkel lehet leküzdeni és mi ezeket a nemzetközi eszközöket igénybe kívánjuk venni és ezen az uton haladva keressük a megoldást.

A nemzet becsülete nem játék.

— Még egy jelszóval kell foglalkoznom, amely az újév körül mind sürűbben hangzik fel. A *közélet tisztaságáról van szó*. Ma mindenki, aki magát vezérnek tekinti a közéletben, a közélet tisztességéről szónokol. El akarják hitetni azt, mint hogy ha ők volnának azok, akik a *közélet tisztasága tekintetében monopóliummal bírnak*. A magyar nemzet, amely morális és tisztességes gondolkodású, azokat, akik magukat ilyen módszerrel kívánják a közéletben előtérbe tolni, semmire sem értékeli, mert *itt mindenkinek egyformán kötelessége a közélet tisztaságára ügyelni, mindannyian ügyelünk is*. Voltak, vannak és, sajnos, a nehéz gazdasági időkben lesznek is visszaélések, mint ahogy mindig voltak gyilkosok. A *közélet tisztasága nem abból áll, hogy ilyenek elő ne fordulhassanak, hanem abból, hogyha ilyenek előfordulnak, akkor azok méltó büntetésben részesüljenek*. Én merem állítani, hogy tízéves működésem alatt soha sem tettem egy lépést, ma sem tesztek és soha sem fogok tenni egy lépést abban az irányban, hogy a *bűnök, amelyek a közélet terén elkövetettek, eltussoltassanak, vagy elkerüljék illetékes bírúkat*. Én innen felszólítok mindenkit, ha tud valamit, tessék azt illetékes helyen közölni és biztosíthatok arról mindenkit, hogy ha igaznak bizonyulnak azok, amelyekről tudomást szerzett az illető, *senki sem fogja méltó büntetését elkerülni*. De tiltakozom az ellen a leghatározottabban, hogy ennek a nemzetnek a becsülete, a kormányának, a bürokráciának, egy tisztességes tisztviselői karnak becsülete sárba hurcoltassék és *hogy itt az csempésztessek bele a magyar közéletbe, mintha rothadtak volnának az állapotok és hogy fogadtalan prókátorra van szükség a magyar közéletben*, hogy a közélet tisztaságát megőrizzük, amikor itt vannak hivatalos férfiak, akik tudják jól, hogy a közélet tisztasága a nemzet legfontosabb erénye.

— Nehéz időkben vállaltam a felelősséget ebben az országban. Nem szoktam megijedni a felelőségtől és nem

fogok ezután sem. *Aki azonban fél osztolni ebben a felelőségben, az távozzék nyugodtan*. Az ne legyen ennek a pártnak a tagja és ne támogassa a kormányt. Mert nincs rombolóbb valami a közéletben, mint az, hogy *ha támogatják az egyik oldalon egyesek a kormányt, de odakiméllenzéki beszédeket mondanak és ellenzéki magatartást tanúsítanak*. Távozzék tehát mindenki nyugodtan, aki a felelőségben osztolni nem kíván, semmiféle szemrehányás nem fogja követni az illetőt. De ne osztassék meg ez a tábor, amelyre az országnak szüksége van ezekben a nehéz időkben, *amelynek egységét fenntartani a nemzet érdekében tartom kötelességemnek*, mert csak ez az erő az, amely ebben az országban a rendet, a fejlődést, a haladást és a kritikus állapotokból való kimozdulást lehetővé teszi. *Ezt tudja az ország és én bízom benne, hogy erről az országtól majd annak idején tanubizonyoságot tesz*.

— Nekünk csak egy kötelességünk van a választóközönséggel szemben és ez az, hogy *mindenkor becsülettel, tisztességgel mondjuk meg az igazságot és felvilágosítsuk a közönséget a helyzetről, felvilágosítsuk annak okairól, felvilágosítsuk arról, hogy milyen eszközökkel kívánjuk az országot a bajból kimozdítani*.

— Én tehát arra kérék benneteket, hogy *ilyen értelemben őrizzék meg a pártunk az egységét*, azt kérem tőletek, hogy ha helyeslítek azt a politikát, azokat az eszközöket, amelyeket megjelöltem, mint a helyzetből való kibontakozás lehetőségét, *akkor mint egy ember álljatok mellettem és szórjátok ki magatok közül azokat, akik ingadoznak, mert harcba megyünk, a harcban pedig katonákra van szükség, de nem olyan katonákra, akik az el-lenséggel kacérkodnak*. Ilyen értelemben üdvözlöm a pártot és kívánok összes tagjainak boldog új esztendőt.

A párt tagjai hosszasan ünnepelték a miniszterelnököt, nagyhatású beszéde után.

A pártértekezlet ezután áttért a *karteljavaslat tárgyalására*. Csák Károly előadó hosszabb beszédében minden fontos kérdésre kiterjeszkedően ismertette a törvényjavaslatot. Az értekezlet a javaslatot *egy általánosságban, mint részleteiben hozzászólás nélkül elfogadta*.

Pesthy Pál elnök végül kegyeletes szavakkal emlékezett meg arról a súlyos veszteségről, amely a pártot Szabóky Alajos halálával érte.

Figyelmeztetés azokhoz, akik az ötösbizottsághoz fordultak!

A gyufakölesön maradványösszegének felhasználását irányító ugynevezett *ötösbizottság* által a bajba jutott birtokosok felségítésére vonatkozólag kidolgozott tervek végrehajtásának sikere *több vonatkozásban feltételezi a hitelező pénzüntézetek jóindulatú közreműködését*. Az ezzel összefüggő kérdések megvitatására az ötösbizottság a *záloglevélkibocsátó intézetek és a Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete* vezetőivel együtt értekezletet tartott, amelyen úgy a záloglevél-intézetek, mint a Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete képviselői készséggel jelentették ki, hogy a bizottságnak az önhibájukon kívül bajba jutott birtokosok felségítését célzó munkáját ott, ahol az *szükséges, a maguk részéről is elősegítik és támogatják*. Az intézetekhez és a Takarékpénztárak és Bankok Egyesületéhez beérkezett jelentések alapján azonban az a sajnálatos tény nyert megállapítást, hogy egyes adósok esedékes tőke, vagy kamatfizetési kötelezettségeiknek teljesítését azzal a megokolással tagadják meg, hogy felségítésük iránt az ötösbizottsághoz kérelmet nyújtottak be, vagy fognak benyújtani. A bizottság ezuttal is nyomatékosan figyelmezteti az eladósodott földbirtokosok minden rétegét, hogy *felsegítés iránti kérelmüknek az ötösbizottsághoz való benyújtása senkit sem mentesít az esedékes kötelezettségeiknek teljesítése alól és hogy a tőke, vagy kamatfizetés megokolatlan elhalasztásával csak saját helyzetét súlyosbítja, mert az ötösbizottságnak nem feladata, hogy a fizetni nem akaró adósokat támogatásban részesítse*.

Magyar ember

magyar cégtől vásárol

minden hangszer,

melyet a legfinomabb minőségben és legolcsóbb árban

REMÉNYI MIHÁLY

hangszertelepe szállít.

Budapest, VI./29. Király-utca 58.

Kérje most megjelent új árjegyzékemet.

Megjelent a földreform-földek törlesztőrészletének csökkentéséről szóló rendelet.

Egyharmaddal kevesebbet fizet az, aki az 1930-as törlesztőrészlet egyharmadát február hó végéig, egyharmadát pedig május hó 15-ig megfizeti. — Az 1929-es törlesztőrészletre négy egytendő részletfizetési kedvezmény kapható.

A kormány tagjai Bethlen István gróf miniszterelnök elnöklésével január hó 16-án *minisztertanácsot* tartottak, amelyen Wekerle Sándor pénzügyminiszter előterjesztését foglalkoztatták.

A pénzügyminiszter előterjesztése szerint a földbirtok-rendezési eljárás során földhözjutottak 1929. évi január hó 1-től kezdve kötelesek voltak a megállapított ár 5,4 százalékát kitevő évi törlesztőrészleteket megfizetni. Az időközben bekövetkezett súlyos gazdasági helyzet miatt azonban, a földhözjutottak nagy része az elmúlt évben nem tudott fizetési kötelezettségének eleget tenni. Ennek következménye volna, hogy a földhözjutottak nagy tömegét már a folyó gazdasági év elején ki kellett volna mozdatni. Ennek elkerülése céljából a minisztertanács elhatározta, hogy a földhözjutottakat oly módon kívánja támogatni, hogy a jogosan megállapított vagy megállapítandó földár 1930. évre járó törlesztési részének egyharmad részét elengedi.

A minisztertanács elhatározásának végrehajtása céljából a hivatalos lap január hó 18-iki száma már közölte is a pénzügyminiszter rendeletét, amely olyképp intézkedik, hogy a földbirtokrendezés során igénybevetett földek megváltási árának, továbbá a vagyonszállás-földek ellenértékének 1930. évi törlesztéseiből egyharmadrészt a pénzügyminiszter elenged abban az esetben, ha a földhöz jutott a jogerősen megállapított vagy megállapítandó földár 1930. évre járó törlesztőrészletének egyharmad részét legkésőbb folyó év február hó végéig, egyharmad részét pedig május 15-éig befizeti. Az a földhöz jutott azonban, aki törlesztőrészletének kétharmadát a jelzett határidőig be nem fizeti, a kedvezményre igényt nem tarthat.

Nehogy azonban azok a földhöz jutottak, akik fizetési

kötelezettségüknek az 1930. évben éppen úgy, mint az 1929. évben teljesen eleget tettek és így az 1930. év végén hátralékuk nincs, a nemfizetőkkel szemben hátrányosabb helyzetbe kerüljenek, a rendelet úgy intézkedik, hogy az ilyen földhöz jutott által az 1930. évi törlesztési részlet kétharmad részén felül fizetett összeget az 1931. évi törlesztőrészletre teljesített fizetésnek kell tekinteni.

Megengedte továbbá a pénzügyminiszter azt is, hogy azoknak a földhözjutottaknak, akik az 1929. évi törlesztőrészleteket a fizetési képesség hiánya miatt nem fizették be, a pénzügyigazgatóságok megokolt esetben hatszázalékos kedvezményes késedelmi kamat mellett legfeljebb négy évre részletfizetési kedvezményt engedélyezzenek abban az esetben, ha a földhözjutott az 1930. évi kedvezményes törlesztőrészlet felét legkésőbb február hó végéig befizeti.

A Vasárnap — a rendelet megjelenése előtt — több ízben foglalkozott már e nagyfontosságú kormányzati intézkedés méltatásával. Meggyőződést szereztünk arról is, hogy az érdekelt földhöz jutottak körében *rendkívül jó hatást keltett a kormány határozott és komoly segítségé.* A földhöz jutottak csupán azt kifogásolják, hogy a pénzügyminiszter február hó 15-ét és május hó 15-ét tüzte ki az évi törlesztő részletek kiegyenlítésére. Ez a két időpont semmiképpen sem alkalmas fizetések teljesítése szempontjából, mert hiszen a földmivelőnek ilyenkor nem áll rendelkezésére pénz. A földhöz jutottak szívesebben vennék, ha a törlesztő részleteket *összel, a termés betakarítása után, fizethetnék.* Reméljük, hogy a kormány módot talál arra, hogy ezt a kérdést is a felmerült kívánság szellemében oldja meg.

A második „buzanap“.

Székács Elemér és Legány Ödön, hírneves buzanemesítőink, előadása.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara rendezésében az elmúlt héten tartották meg a második buzanapot, mely alkalommal a hazai buzanemesítés két kitűnő képviselője, Székács Elemér és Legány Ödön tartottak magasszínű előadást a nagyszámban megjelent közönség előtt.

Székács Elemér előadása.

Székács Elemér gazdasági főtanácsos abból indult ki, hogy már exportunk érdekében is inkább a minőségi iránynak kell kitörölni a buzanemesítésünk további fejlődése folyamán. Kellő nyomatékkal kell dolgozni azon, hogy a finom jellegű sikérdús nemesített buzaajtást mielőbb elterjedhessenek azokon a buzavidékeken, amelyeknek éghajlati és termelési viszonyai között a finomjellegű buzákat termelése megokolt. Erre alkalmas fajták rendelkezésre állnak. Oly buzaajtásaink, nevezetesen a dunántúli területeken, ahol némely körzetben eddig a pulhaszemű, de egyébként bőtermő buzaajtást termelése állott a gazdák érdekében, oda kell hatnunk, hogy a megbízható középajtás termelése terjedjen el a buza minősége legalább oly fokig javuljon meg, hogy egymagában örölve is jó minőségű őrleményt szolgáltatson. Főképpen a durvább jellegű tiszta fajtáknak minőségfajtákkal való keresztezéséből állíthatunk elő ily anyagot, melynek érdekében a növénynemesítő telepeken nagyarányú munkásság van folyamatban. Szükséges vetőmaghittel kapcsolatban az eddigi kedvezményes vetőmagkiosztásokat szélesebb alapon folytatni, ami elsősorban is kormánykötelesség különösen ma, amidőn a gazdának anyagi ereje a vetőmagbeszerzést nem engedi meg. A vetőmagkiosztásoknál körzetenként nem szabad egyetlen fajtára támaszkodni, mert ugynevezett „legjobb fajta“ nimes, mert a fajták sikere és jó minősége nem egyedül a faj-

tában, de az egyes évszázatok különleges viszonyaiban is gyökerezik. Tehát körzetenként azokat a fajtákat kell elterjeszteni, amelyek az eddigi hivatalos adatok szerint az egyes buza-vidékeken legalkalmasabbnak mutatkoztak a minőség és a jövedelmező termelés előérére. Sürgősen be kell állítani a hivatalos fajtaválasztást, hogy ebben biztos anyagot nyervek az illetékes kísérletiügyi intézményeink s alkalma legyen a növénynemesítőknél is, különösen újabb fajtáknak megbízható alapon történő kipróbálására. Meg kell teremteni azt az ideális állapotot, hogy buzaexportfelelőseink kizáróan a legkiválóbb minőségű buza alakjában léphessen át határainkat, oly minőségben, amely alkalmas arra, hogy a külföldön lisztjavítószériül szolgáljon s fölvehesse a versenyt a legjobb minőségű tengerentúli buzákkal.

Legány Ödön felszólalása.

A közönség nagy tetszéssel fogadta Székács Elemér fejtegetéseit, aki után Legány Ödön ny. gazdasági akadémiai tanár beszélt. Azzal kezdte, hogy nem helytálló az az állítás, mintha a köztermelésből forgalomba kerülő magyar buza minősége romlott volna. Inkább az a helyzet, hogy a buzákat minőségben nem javultak olyan mértékben, amilyen mértékben növekedtek a minőségbeli igények. Bizhatunk azonban abban, hogy a nemesített minőségű buzákat a legrovidebb idő alatt érzéttel fogják hatásukat az ország átlagminőségére. A buza minőségbeli tulajdonságait egyforma mértékben befolyásolják a vetőmagul használt buza fajtája és a termelési tényezők. Ez utóbbiak sorából kiemelni a talajművelésnek a trágyázásnak, az előveteménynek, az aratás idejének, a termény kezelésének hatását a buza minőségére. Nem elég a jó minőségű buzavetőmagnak használata, hanem a buzákat jó minőségben kell termelni is. A minőségfokozás a legtöbb buzáknál a termő-

képesség rovására megy, mert a koránérő buzafajták kevésbé teremnek, de jobb lisztminőséget adnak. Céltudatos keresztezéssel lehet előállítani olyan új buzafajtákat, melyek jó minőséget teremnek és kielégítő termést is szolgáltatnak. Nagy hivatás vár tehát a buzanemesítőkre, akik nélkül a buzakérdés meg nem oldható. Az eddigi buzanemesítésnek hatása abban nyilvánul, hogy ma nincsen annyi megdült buzavetésünk és nincsenek rozsdatasztrófák, mint három évevel ezelőtt és a termések is emelkedtek. Vannak már olyan nemesített buzafajták, melyek minőség tekintetében versenyeznek a Manitoba minőséggel. Nagyobb óvatosságra int a minőség kimondásánál, mert azt so! minden befolyásolhatja. Nem szabad egyoldalúan csak a minőséget előtérbe helyezni, mert a termőképességre szükségünk van és szükségünk lehet még nagyobb mértékben a közel jövőben.

A rendkívül érdekes előadást a megjelent nagyszámu közönség élénk érdeklődéssel fogadta. Az értekezletet jövő héten folytatják.

Magyar-osztrák kereskedelmi tárgyalások.

Január hó 13-án kezdte meg a magyar és osztrák kereskedelempolitikai delegáció tárgyalásait Bécsben, hogy megkeresse azokat a módokat, amelyek segítségével a két ország közötti gazdasági kapcsolatokat megfelelő szerződés útján elmélyíthetők volnának. Mindkét ország gazdasági körei élénk érdeklődéssel figyelték a tárgyalást, bár tisztázott dolog volt, hogy a megbeszélés célja egyelőre csupán a gondolatok kölcsönös kicserélése lehet. Ha ez megtörtént, akkor az egyes delegációk feladata lesz saját kormányaikkal, valamint gazdasági tényezőikkel a gyakorlati kivitel lehetőségeit megtalálni s így konkrét előterjesztésekkel előlépni. Az eddigi hírek mind arról szólnak, hogy a bécsi tárgyalások, megfelelő mederbe terelve, jó irányba haladnak. Bizonyosság erre, hogy a delegációk még a jövő héten is tárgyalni fognak, de már nem Bécsben, hanem Budapesten.

BEVÁSÁRLÁSI TANÁCSADÓ

A VASÁRNAP KIADÓHIVATALA

TÖBB OLDALRÓL MEGNYILVÁNUL KÉRÉS FOLYTÁN ELHATÁROZTA, HOGY MINDEN ELŐFIZETŐNEK A LEGNAGYOBB KÉSZSÉGGEL SEGIT A BEVÁSÁRLÁSNÁL, HOGY PÉNZÉERT JÓ ÉS OLCÓS ÁRUT KAPJON.

KÉRJÜK TEHÁT LAPUNK TISZTELT OLVASÓIT, HOGY MIELŐTT BÁRMIT IS RENDELNÉNEK, IRJÁK MEG

A VASÁRNAP KIADÓHIVATALÁNAK

HOGY MIT ÓHAJTANAK VENNI ÉS MI MEGADJUK A MEGFELELŐ UTBAIGAZÍTÁST, EGYUTTAL KIESZKÖZÖLJÜK A LEGMESSZEBBENŐ — ÁRENGEDMÉNYT.

A VASÁRNAP KIADÓHIVATALA

KÉSZSÉGGEL KÖZBENJÁR ELŐFIZETŐINEK MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK KELTETŐ GÉPEK BORÁSZATI CIKKEK ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI CIKKEK RUHÁZATI CIKKEK HÁZTARTÁSI CIKKEK ÉS RÁDIÓBESZERZÉSÉNÉL MINDEN KÉRDÉSRE VÁLASZOLUNK!

VÁLASZBÉLYEG MELLÉKLEPŐDŐ!

A VASÁRNAP KIADÓHIVATALA

A földbirtokterhek 64.6 százaléka a kisbirtokra esik.

Konkoly-Thege Gyula dr., a Statisztikai Hivatal alelnöke, most közzétett gondos tanulmányában megállapítja, hogy a megterhelt földbirtokok 1929. végén az összes földbirtokoknak szám szerint csak 30, terület szerint pedig csak 36 százalékát tették. Egy év alatt tehát a helyzet nem romlott nagyon, mert 1928. végén a megterhelt földbirtokok az összeseknek szám szerint 25, terület szerint pedig 33 százalékát tették. A terhek végösszege 1,549.6 millió pengőre rugott, vagyis 32.8 százalékkal nagyobb volt, mint egy évvel ezelőtt. Ezek között az új terhek között azonban sok olyan korábbi adósság is szerepel, amely csak most vált bekebelezett kölcsöné. A terhek 64.6 százaléka a kisbirtokra esett. A következő évben, vagyis 1930. első felében a terhek már csak 107.7 millió pengővel növekedtek. Ennek az összegnek jelentős része is azonban látszólagos új teher s ha ezeket levonjuk, a valójában új megterhelés összege csak ötvenmillió pengőre tehető.

A megterhelés mértékére jellemző, hogy egy holdra 262 pengő bekebelezett adósság esik. A holdankénti megterhelés mértéke tehát egy év alatt 22 pengővel szaporodott. Ha most arra keressünk feleletet, vajjon a földbirtok mai átlagos értéke mellett, hány százalékos a megterhelés, akkor figyelembe veendő, hogy a földárak legalább husz százalékkal estek. Így a megterhelés megfelelne a földbirtok átlagos 40 százalékának.

A föld megterhelésének mértéke ezek szerint jelentősen újabbán nem emelkedett s nem lehet szó általános eladósodásról. A baj ott van, hogy a nem törlesztéses kölcsönök szaporulata, továbbá a jövedelmesség apadása és a földárak lemorzsolódása folytán, a meglévő megterhelés sulya nagyobb. Itt lép előtérbe a terhek konverziójának jelentősége. Az összes terhek konverziója révén a mezőgazdaság az első évben megtarthatna 1.2 milliárd pengőt. De legkedvezőtlenebb esetben is hatszáz millióra ragm az így megtartható összeg. A konverzió a megterhelt földbirtokok mai holdankénti 227 pengős terhet 22 pengőre apasztaná.

A tanulmány összefoglaló eredménye az, hogy újabbán a középbirtok megterhelése súlyosbodott, de a legnehezebb a helyzet az egészen kisbirtokoknál.

Betegsége miatt agyonlőtte magát Kelety Dénes, a MÁV volt elnöke.

Kelety Dénes, az Államvasutak volt elnöke, január 15-én, reggel 7 óra tájban, budapesti lakásán dum-dum-golyóval töltött vadászfegyverével mellbelőtte magát s azonnal meghalt.

Kelety Dénes 1867-ben született Budapesten és középiskoláinak elvégzése után 1888-ban mérnöki oklevelet szerzett. Egy ideig a statisztikai hivatalnál teljesített szolgálatot, majd Fiumében a kikötőépítésnél dolgozott. Később a földmívelésügyi minisztérium folyammérnöki hivatalába osztották be, 1895-ben pedig a kereskedelemügyi minisztérium szolgálatába került. 1919 októberében mint kormánybiztos került az Államvasutak élére, majd 1920 október 1-én a kormányzó az Államvasutak elnökévé nevezte ki s ebben a minőségben 1927-ig teljesített szolgálatot. Erdemei elismeréséül több kitüntetésben részesült, államtitkárrá nevezték ki, majd pedig megkapta a „kegyelmes” címet és az I. osztályu magyar érdemkeresztet.

Nyugdíjba vonulása után az idegenforgalmi részvénytársaság elnökségi tisztére hívták meg.

Kelety Dénest évekkel ezelőtt súlyos betegség támadta meg, gégerákot kapott, amely egyre jobban elhatalmasodott rajta s a betegségrel járó fájdalmak és izgalmak aláásták a volt elnök idegrendszerét, úgy hogy január 15-én önkézevel vetett véget életének. Kelety Dénes három bucsulevelet hagyott hátra: kettőt két fiának, egyet pedig a rendőrségnek címzett. A rendőrséghez intézett levélben arra kérte a hatóságokat, hogy holttestét ne boncolják fel, mire a rendőrség el is tekintett a boncolástól és megadta az engedélyt az eltemetésre. A tragikus végű államtitkár holttestét január 17-én helyezték nyugalomra Budapesten a Kerepesi-uti temetőben, óriási részvétel mellett.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház ülése.

A képviselőház a karácsonyi szünet után január hó 13-án tartotta első ülését. *Almásy László* elnök kegyelettel szavakkal elbucszattatta *Szabóky* Alajos pénzügyi államtitkárt, majd *Pakots József* tette szóvá azokat a felháborító visszaéléseket, melyeket a cseh és román hatóságok a népszámlálás során elkövettek azért, hogy elcsikkassák a megszállott területen élő magyarságot.

Pakots József felszólalására *Bethlen István* gróf miniszterelnök válaszolt. Kijelentette, hogy a magyar kormány azért nem fordult a Nemzetek Szövetségéhez panasszal a szóbanforgó ügyben, mert már maga a felvidéki kisebbség megtette ezt, a Nemzetek Szövetségének tehát módjában lesz ezzel a kérdéssel behatóan és komolyan foglalkozni. Ezután részletesen ismertette álláspontját a kisebbségi jog értelmezését illetően, majd hangsúlyozta, hogy a magyar kormány öröködni fog, hogy a Népszövetség azon az elvi állásponton maradjon ebben a kérdésben, melyet a megkötött szerződések előírnak. Ha azonban a Népszövetség letérne erről az utról, a magyar kormány teljes erejével oda fog hatni, hogy ez a kérdés visszatérlessék arra az elvi alapra, mely a magyar érdekeknek és a jognak megfelel.

Bethlen István gróf határozott és kemény szavai után *Peyer Károly* szocialista képviselő mondogta el felszólalását a munkanélküliségről. *Ernst Sándor* népjóléti miniszter hangsúlyozta, hogy a magyar kormány mindent elkövet a kérdés megoldására. Még az őz folyamán készültek tervek a minisztériumban, amelyek megvalósulása elé azonban újabb akadályok merültek. Mint például a hitelkrízis. Mindamellett a kormány mindent megtett, hogy enyhítsen a helyzeten.

Két interpelláció elhangzása után a Ház üléseit egy hétre elhalasztották.

Értekezlet a Gyümölcsfeldolgozó Rt. ügyében.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter elnöklésével az elmúlt héten beható értekezlet volt a Gyümölcsfeldolgozó Rt. Részvénytársaság átszervezése ügyében, amelyet még mástól évvel ez előtt bíztak meg az országos gyümölcsipárika termének értékesítésével. Az értekezleten, amelyen az érdekeltségben kívül *Erdélyi Aladár dr.*, *Jókay-Ithász Miklós*, *Krisztián Imre*, *Neubauer Ferenc dr.*, *Órffy Imre dr.*, *Patacsy Dénes* és *Szabó Iván dr.* országgyűlési képviselők vettek részt, minden oldalról megvitaták a kérdést s a felszólalások során tisztázták a gyümölcsipárika értékesítésének mai rendszere mellett fennálló nehézségeket. Az értekezlet eredményeként remélhető, hogy a közeli jövőben végleges döntés történik a kérdésben és megszűnik a gyümölcstermelők körében hosszú idő óta észlelhető bizonytalanság.

A bizottságok letárgyalták a kartel-javaslatot.

A képviselőház egyesített bizottságai január hó 12-én kezdték meg a karteljavaslat tárgyalását. A javaslatot *Osák Károly* ismertette és hangsúlyozta, hogy a javaslat célja az árak igazságtalan emelésének megakadályozása. A javaslatot az egyesített bizottságok rendkívül széleskörű és alapos vita után, melyben különösen az agrárképviselek jártak vezérszerenettel, általánosságban és részleteiben is elfogadták. A javaslatot a képviselőház plénuma nyomban tárgyalás alá vette.

Nem szállítják le a képviselők iratmányait.

A képviselőház gazdasági bizottsága az elmúlt héten foglalkozott a képviselői iratmányok leszállításának és a választott tisztviselők iratmányainak revízió alá vételének kérdésével és azt a határozatot hozta, hogy a képviselői iratmányok leszállítását és a választott tisztviselők iratmányainak revízió alá vételét éppen a jelenlegi nehéz gazdasági viszonyok s a képviselők törvényhozói, társadalmi és egyéb súlyos kötelezettségeikből származó fokozott kiadásaira és a közelmúltban az inszpekció javára önkéntesen vállalt jelentékeny jótékonyági adakozására való tekintettel megakadályozták, még pedig már azért sem, mert a jelenlegi Ház mandátuma 1932 január 25-én lejárt, az új képviselőház esetleges határozatának előbevégni nem kíván. Amennyiben azonban az egész állami költségvetésben szereplő személyi járandóságok általános leszállítása tárgyalás alá vétetnék, az esetben a gazdasági bi-

zottság a képviselői iratmányok leszállításának kérdését és a Ház választott tisztviselői iratmányainak revízió alá vételét tárgyalás alá fogja venni.

A váci kerület jelöltje: Kornis Gyula államtitkár.

A váci választókerület egységes pártjának választási nagybizottsága az elmúlt héten gyűlést tartott Vácon a Kuria-szálló nagytermében. A gyűlés, miután kegyelettel adózott *Szabóky* Alajos államtitkár, volt képviselő működésének, *Huber József* pártelnök indítványára, *Kolosváry Mihály* prelátus-kanonok, felsőházi tag, *Sáfár Béla* református lelkész, *Krakkér Kálmán* polgármester elnöki indítványt pártoló hozzászólásai után képviselőjelöltnek Kornis Gyula államtitkárt, Vác szülöttjét mondotta ki, akiért *Baintner Ernő* tábornok vezetésével küldötséget ment. Kornis Gyula államtitkár nagy éljenzéssel, lelkesen fogadták. Az államtitkár kijelentette, hogy a jelöltséget elfogadja.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

A magyar piac elvesztése a cseh iparra katasztrófális.

A cseh porcellánipar gazdasági szövetségének elnöksége legutóbbi ülésén megállapította, hogy olyan piacnak az elvesztése, mint amilyen Magyarország, a mai időben az iparra katasztrófát jelent. A létében veszélyeztetett ipar közbe fog járnai a kormánytól, hogy a kereskedelmi tárgyalásokat kezdjék meg minél előbb annál inkább, mivel a Magyarországgal való szerződésnélküli állapot következtében az agrártermékek árai bent az országban emelkedtek és vámháborúval a belföldi lakosság vásárló erejét emelni nem lehet.

Egy milliárd márka a német költségvetés hiánya.

Egy milliárd márka kereken a német birodalmi költségvetés folyó évének deficitje. Az elmaradt adóbevételek kereken 980 millió márkát tesznek ki. A miniszter kifejtette, hogy a költségvetés egyébként biztos alapokon nyugszik, mert a kiadásokat az egész vonalon csökkentették és közel 600.000 segélyezett munkanélküli további támogatását a költségvetés egyensúlyától tették függővé.

Az angol munkáskormány tönkreteszi a mezőgazdaságot.

M. C. Brereton, Anglia egyik neves közgazdasági írója feltűnést keltő rőpiratot adott ki Anglia mezőgazdaságának súlyos válságáról. Brereton rőpirata egyébként elsősorban az angol munkáskormány ellen irányul, amelyről megállapítja, hogy semmi érdeke nincs a mezőgazdaság és a földmivelő nép érdekei iránt. Legsúlyosabb vádja Breretonnak az angol kormány az az, hogy semmit sem tett az orosz dömping megakadályozására. A szovjet gabonadömpingje sehol nem okozott annyi kárt a földmivelőknek, mint a szigetországban.

Ujra folyik a tanácskozás Genfben.

Genfben, az elmúlt héten, nyílt meg a második úgynevezett Európa-értekezlet, amelynek célja, hogy megtárgyalja azt az emlékiratot, amelyet Briand külügyminiszter nyújtott be a Népszövetséghez az európai államok szövetségének megvalósításáról. A vita során *Curtius dr. német* és *Grandi olasz* külügyminiszterek azt hangsúlyozták, hogy az európai államszövetség csak úgy lehetséges, ha abba belevonják Oroszországot és Törökországot is, amelyek nem tagjai a Népszövetségnek, de kifejezték azt is, hogy az államszövetség lehetetlen mindaddig, amíg a fegyverkezés tekintetében a jelenlegi aránytalanság fennáll. *Henderson* angol külügyminiszter bizottság kiállítását javasolta az értekezlet munkaprogramjának megállapítására. Az oroszoknak és törököknek meghívását az értekezlet sok tagja ellenezte, úgy, hogy ez a kérdés vált az értekezlet sarkpontjává.

A Népszövetség tanácsa is megkezdte ülésezését. A leszerelés és a kisebbségi kérdés szerepel a napirenden.

A szovjet teljesen megszünteti a családi életet.

Legutóbbi moszkvai híradás szerint, *Sztalin*, Szovjet-oroszországnak mindenható diktátora, aki két társával együtt kormányozza a mérhetetlen szovjetbirodalmat, legutóbbi rendeletet adott ki, amely teljesen eltünteti a családi élet utolsó nyomait is a vörös birodalomban. A rendelet szerint a munkások feleségét és lánygyermekét, ha azok kizárólag háztartási munkával foglalatkoskodnak, ezental ipari központokba osztják be, ahol a közös kifejezéseknél segédkeznek. A család fejét és a fiugyermekeket munkáskaszárnyákba utalják. Az élelmezés az asszonyok által vezetett ugynevezett konyhagyárakból történik

s a konyhagyárak által elkészített élelmicikkek az egész országban egységesek lesznek.

Az új rendelet azt a célt szolgálja, hogy teljesen elszakítsa a gyermeket a szülőitől és szétválassza a férjeket feleségeiktől. Ha a rendeletet teljes egészében megvalósítják, így Oroszországban nemsokára úgy élnek az emberek, mint a kutyák: a gyermekek nem ismerik szüleiket, a szülők nem tudnak semmit gyermekeik sorsáról. A rendelet végrehajtásába — reméljük — beleszól még az anyai szeretet is, amely hatalmasabb az ilyen pokoli módon kiesztelt rendeletnél is és ellenáll a vörös diktátor ördögi terveinek.

Hogyan és kik kérhetik a jövedelem-, vagyon- és általános kereseti adó leszállítását?

Szepesy Mihály dr. budapesti ügyvéd a rádióban a közelmúltban ilyen címen előadást tartott. Tekintettel arra, hogy a gazdaközönség igen széles rétegeit érdekli az előadás tartalma, azt főbb részleteiben közöljük, hogy arról azok is tudomást szerezhessenek, akiknek nem volt alkalmuk az előadást a rádióban végig hallgatni.

Az adófizető polgárok mintegy kilencvenöt százaléka névze a legfontosabb feladat január hónapban járul. Ebben a hónapban kell eldönteni az adózó polgárság legtöbbször, hogy vajjon a múlt évre megállapított jövedelem-, vagyon- és általános kereseti adókat elfogadja-e a folyó esztendőre is, vagy pedig a pénzügyi hatóságtól az adók leszállítását kérje-e? Az adóközigazgatásban a jövedelem-, vagyon- és általános kereseti adó átírását a következő naptári évre *adorögzítésnek* nevezik, ami azt jelenti, hogy azon adófizetők, akiknek jövedelmét, illetőleg keresetét az adómegállapító hatóságok 10.000 pengőnél nem magasabb összegben állapították meg végérvényesen, azoknak nem kell bevallást készíteni, azoknak nem kell adóját újból megállapítani, nem kell esetleg fellebbezéseket készíteniük a kivetett adók ellen, hanem ezen ugynevezett kisadózóknak az 1930. évre jogérvényesen kivetett jövedelem-, vagyon- és általános kereseti adóját a folyó évre változatlanul át kell írni.

Ezen általános szabálytól eltérőleg a rögzítés mellőzésével új kivetés útján kell az adót megállapítani a következő esetekben: 1) Ha a múlt évi kivetés folyó évi február hó végéig jogerőssé nem válik, vagyis, ha a megfellebbezett adót a felszólamlási bizottság le nem tárgyalta volna, vagy a közigazgatási bírósághoz beadott panasz elintézése e bíróságtól február végéig le nem érkezik; 2) Ha a múlt évi adókivetés nem teljes, hanem csonka üzleti év alapján történt; 3) továbbá, ha az adózó más városba illetve községbe költözött, vagy az elmúlt évben foglalkozást változtatott; 4) végül, ha az adózó január végéig új adóbevallást ad és kéri, hogy a folyó évre a hatóság újból állapítsa meg az adóköteles jövedelmét és adóját, vagyis ha az adózó mondja fel a múlt év adóját.

A pénzügyi hatóságoknak is joguk van felmondani

ezen adókat, ha úgy látjuk, hogy az adózónak a jövedelme, vagy a vagyona legalább 20 százalékkal emelkedett és ha ezen emelkedésre megfelelő adatokkal rendelkeznek. Míg azonban a pénzügyi hatóságok a felmondási jogokkal március hó végéig élhetnek, addig az adózó polgároknak a jövedelem-, vagyon-, vagy általános kereseti adónak a folyó évre való új megállapítását január hó végéig kell kérni. Figyelmeztetjük azonban olvasóinkat, hogy aki leszállítást kér, annak az adóját fel is lehet emelni, ha a tárgyalás folyamán a kivető vagy jogorvoslati hatóság azt látja, hogy az adózó jövedelme illetve vagyona emelkedett.

Ha az egyes foglalkozási ágakat vizsgáljuk abból a szempontból, hogy kik élhetnek az adórendeletekben megállapított ezen felmondási jogokkal, a következő megállapításra jutunk:

I. A mezőgazdasági termények ára, nemkülönben az állatok értéke katasztrófálisan leesett, az egyes mezőgazdaságok eladósodtak, tehát ugy a terményekből, mint az állateladásból a bevétel a múlt évben kevesebb volt, mint az 1929. évben, ellenben a több teher után több kamatot kellett fizetni, így tehát minden mezőgazda jogosan mondhatja fel jövedelem adóját és minden földbérliő az általános kereseti adóját.

II. A házbirtokok jövedelme különösen városokban lényegesen megcsappant, a házbérek kényszerű leszállítása, sok esetben azok behajthatatlansága folytán. Ezek beigazolása esetén a házbirtokból eredő jövedelmük után a háztulajdonosok jogosan kérhetik jövedelemadójuk újbóli megállapítását.

Amint már előbb említettük, az adó felmondás iránti kérelmet, amely bélyegmentes, szabályszerű adóbevallás elkészítésével kell előterjeszteni és azt annál a m. kir. adóhivatalnál kell beadni, melynek területén az adózó lakik. A kérelmet, vagyis az adóleszállítás jogosságát indokolni kell. Ilyen indok lehet akár a jövedelemnek, akár a vagyonnak csökkenése, amelyet elemi kár, baleset, az előző évinél alacsonyabb értékesítési árak, különféle veszteségek, fióközletmegszűnés, forgalomcsökkenés idézhet elő. Az is indokul szolgálhat, hogy az adó már a múlt évben túl magas volt. Ezen felmondási kérelmet nem szükséges egy fél papíron szabályszerű formában megszerkeszteni, hanem elégséges, ha magára az adóbevallási nyomtatványra a cimlapján az adózó rávezeti a következő előterjesztést: „Tekintetes m. kir. adóhivatal! Felmondom a jövedelem-illetőleg kereseti adómat az 1931. évre, mivel a terményárak súlyos esése következtében jövedelemem lényegesen csökkent, vagy súlyos elemi csapás ért, de a három biztosítás hiányában nem térül meg stb.“

Különösen fontos, hogy az adózók a jövedelem adó bevallásnál pontosan tüntessék föl a megfelelő rovatban, hogy mennyi adót fizettek a múlt esztendőben és hogy mennyi kamatot fizettek a tartozásuk után. Leghelyesebb, ha mindjárt a bevalláshoz csatolják az adóhivatal vagy a

Villanyerőre berendezett homoru borotva köszörülés

Alapítási év
1897

Angol és solingeni finom acélárú raktár

FLASNER LAJOS késmény és mákószőlő

késmény és mákószőlő

Budapest, VIII., József-körut 17. szám.

Köszörülés és javítás olcsó áron. Lányirógépek javítása és eladás.

Vidéki rendeléseket 24 órában belül eszközöl.

Ezt a hirdetést vázja ki és vásárlásnál mutassa be Kedvezményben részesül.

jegyző bélyegmentes bizonylatát az adófizetésről és a bankigazolást mult évben fizetett összes kamatokról, járulékokról és az adósság nagyságáról. A bevallásnak pontos kiállításra azért is fontos, hogy az adóhivatal illetve adófelügyelőség abból meggyőződést szerezhesen a jövedelem megfelelő csökkenéséről és helyesen ítélje meg az adózó jövedelmi viszonyait.

Az adófelmondás iránti kérelmet bélyegtelen beadványban február végéig minden indoklás nélkül vissza is lehet vonni.

Az adótörvények és rendeletek nemcsak arra adnak módot és alkalmat az adózó polgárságnak, hogy az adót a folyó évben a lecsökkent jövedelmükkel arányba hozzák, hanem az iránt is tartalmazzak megfelelő rendelkezéseket, hogy a már kivetett és jogerős, de még be nem fizetett jövedelem-, vagyón- és általános kereseti adót leszállítani, vagy esetleg teljesen elengedni is lehessen.

A jogerősen kivetett földadó elemi kár esetében törölhető; jogerős házadó a házbér behajthatatlansága vagy a lakás megüresedése következtében szintén törölhető. Az erre vonatkozó kérelmet bélyegmentesen tizenöt nap alatt kell a m. kir. adóhivatalhoz címezve a községi előjárásánál, illetve a városi adóhivatalnál benyújtani. Aki később adja be a kérelmet, annak házadóját csak a kérvény beadása napjától kezdve törlik. Részvénytársaságoknál és szövetkezeteknél adótörleszt csakis a cég megszűnése, vagy csődbejutása, illetve felszámolása esetén lehet kérni.

A jogerősen kivetett általános kereseti, valamint a jövedelem- és vagyónadó vagyoni romlás esetében leszállítható vagy teljesen el is engedhető. A törvényes rendelkezések erre vonatkozólag a következőket tartalmazzák:

Ha valaki a folyó évben önhibáján kívül nehéz helyzetbe került, mert a jövedelme súlyosan lecsökkent, vagy megszűnt és a hátralékos adóját még méltányos részletekben sem tudná megfizetni és a tartozás behajtása pedig az adózó megélhetését veszélyeztetné, úgy kivételesen a jövedelem-, vagyónadó, illetve általános kereseti adó egészben vagy részben elengedhető. Ily rendkívüli adóelengedésre szolgáló ok lehet: az adózó halála, a keresetforrás megszűnése, vagy kiadással járó súlyos betegségek, biztosítással meg nem térült elemi csapások, súlyos veszteségek stb.

Az adóelengedésre irányuló kérelmeket december hó 31-ig kellett beadni az adót kivető m. kir. adóhivatalnál. Azonban a folyó év első felében beadott kérelmeket is tárgyalás alá veszik, de ez esetben hivatalos előterjesztésre a pénzügyminisztérium engedélyezi a kérelem leterjesztését. Csak az kérje az adójának törlesztését, illetve részbeni elengedését, akinél a fentebb felsorolt okok tényleg fenforognak, mert az adóhatóság kinyomozza és kivizsgálja a kérelemben előadott állításokat. A kérvényt igyekezzék mindenki úgy megindokolni, hogy abból kitűnjék rossz anyagi helyzete és megélhetésének veszélyeztetése az adóhátralék behajtása esetében. Lehetőleg már a kérvényhez csatolja például a súlyos betegséggel járó kiadások jegyzékét, a nagyobb veszteségeket, a súlyos kamatokat igazoló nyugtákat és eladósodását szembe állítva a mult évi bevételeivel.

A határidők fontosságára külön is felhívjuk olvasóink figyelmét, mert azok elmulasztása esetében később előterjesztett kérelmeket a folyó évi adó felmondásának tekintetében figyelembe nem vesznek.

„Ez az ország a földből verejtékezi ki mindazt, amire szüksége van!”

Mif kívánnak a tószegi kiscgazdák? — A mezőgazdasági „potya-napok”.

Tószeg, január hó.

Hideg, fekete csunya idő. Kőd csap ki a barázdákból és benedvesíti az utat, embert, állatot, fát egyaránt. A szolnoki kövesuton megyünk. Jobbról a megáradt Tisza zug. Sok a vize, alig bírja elhordani. A szomorú fákon fekete varjak gubbasztanak . . . Szemben velünk biciklis és gyalogos emberek menetelnek. Dagasztják a sarat. Csak úgy cuppan a csizmájuk alatt. Imbolyogva jönnek. Szótlanul egymásután, mintahogy a libák szoktak. Szájukban pipa füstölög. Talán ennek tüzenél melengetik elernyedt lelküket. Rongyosak, foltosak, gondteltek, mint maga az ország. A földtől elszakadt serege ez, akik a szolnoki gyárban, a gépek között keresik a csizmára, ruhára, élelemre valót. Tószegiek. Derék, harcedzett magyarok.

Amikor elvágnak mellettünk, tisztességtudóan köszönnek. Pislogó lámpásaik összefolynak az uton. Valóságos lángfolyam lesz belőlük, amint a gyárba kanyarodnak. A magyar élniakarás tüzes csóváját huzzák maguk után a falu szentjánosbogárkái.

Kad József, a tószegiek kitünő, fáradhatatlan igazgatója egyre magyarul. Sorsunkról beszél és én hallgatom, amikor mondja: „Ez az ország a földből verejtékezi ki mindent, amire szüksége van. És mégis a föld gyermekei a legmostohábbak. Kiszalad lassanként lábuk alól a föld és a barázdák népe boldog, ha bemenekülhet a gépek rab- szolgaságába; mert kell a kenyér . . .”

A kartelek a barázdák ellen!

Tószegen vagyunk. Az új emeletes iskola nagytermét zsufolóság megtöltötte a falu népe. Kad József ig. tanító, Brandt István nagyzerű főjegyző, a katolikus és református lelkész és rektor, Péter János tanító vezetésével ott volt a gazdag és szegény munkás egyaránt. Mert az utób-

biak is sokan vannak. A gazdák soraiban ott láttuk Kiss András, Töröcsik Károly és Vass István birtokosokat.

Késő este volt. A ferasztó napi munka után mind eljöttek a gyűlésre, hogy megbeszéljék a falu terheit és a segítés módjait.

Kad József ig. tanító hazafias, lelkes beszédben reámutatott arra, hogy a magyar falu nagy ellensége a kartelek, lassanként leigazza a népet. Szent István országa — ugymond — hamarosan bankbirodalom lesz, mert a kartelek nem a termelés érdekében, hanem a fogsztóközönség ellen alakultak, éppen azért vissza kell szorítani azokat a tisztesség határai közé. Hangsúlyozta a termelés és értékesítés országos, egységes irányításának megszervezését a lánckereskedelem kizárásával. Mindazon gyógy-, ipari- és kereskedelmi növények, magvak behozatala megtiltandó, amelyek hazánkban is megteremnek. Mivel a nyugodt és biztos termelés nélkülözhetetlen előfeltétele a munkaadó és munkás közötti jóviszony rendezése, ezért a munkaadókból és munkásokból álló bizottság bevonásával és meghallgatásával minél előbb országosan rendezendő az ipari és mezőgazdasági munkaidő és munkabér. Ebből természetesen az következik, hogy a mostan szokásban lévő ugynevezett „potya-napok” eltörölendők, mert igen sok viszszaáll helyzetnek szülőke. A bankok és a börze megrendszabályozandó — folytatta. — Sürgősen állapítsa meg a kormány a kamatmaximumokat, mert valóságos ingovány, amelyben most a kölcsönt kereső kiscgazda kénytelen járni. Rengeteg baj van a vidéken a zugbankok működése miatt, amelyek nagyon megvágják a kölcsönre szoruló embereket. Éppen azért, amely bank a megállapított törvényes kamaton felül bármily címen ujjab díjat számít fel, azt szigoruan meg kell büntetni.

Kad József nagyszabású beszéde után e sorok írója a Faluszövetség fontosságáról és szükségességéről beszélt,

kiemelve, hogy csak a nagy bajok hozzák össze az embereket. A mostani nehéz időknek kellett jönni, hogy a gazdák, földmivesek egymásra találjanak. A bajok egy része nem az országban keletkezett, hanem kivüle. A magyar buza becsléte tönkrement, újra helyre kell állítani, az értékesítés és a hitelkérdés rendezésével. Mohács-előtűt játsunk, amikor a világ kapitalizmusa újra fojtogat bennünket. Nagy keresztsháborút hirdetünk és fogjon össze a nemzet minden fia, hogy megvédjük létünket.

A falvak népe is tömörüljön kartelbe!

Péter János tanító lendülettel beszélt arról, hogy a *kisgazdatársadalom, a falu népe lépjen kartelbe*. Ez az egyetlen út, amelyen megbirkózhatunk a gyáriparral, amely uralja a magyar barázdákat. Nehéz a falu helyzete. Válságos órákban vagyunk. De azért hittel és kitartással követjük a nemzet hivatott és kipróbált vezetőit, akik minden tudásukkal dolgoznak a bajok elhárításán. *Mivel nem vagyunk rendbontók, éppen azért építeni akarunk*. Ez a falu mai felfogása.

*

Igy beszélgettek a tószegiek. Panaszuk ugyanaz, mint az ország minden falujában. Amit mondtak, nagyon is megszívlelendő. Az illetékesek feladata most már az, hogy gyorsan megvalósítsák belőle mindazt, amit a falu érdeke és a nemzet jövője megkövetel. . . .

A téli éjszakában csillagos ég borul a földekre. Átöleli a házat, utat, embereket és beborítja ezüstös fátylával az apró emberhangyákat, akik csendesen ballagnak haza.

Mintha elmenőben még hallanám: „*Ez az ország a földből verejtékezi ki mindazt, amire szüksége van.*”

A tószegi magyar testvéreknél igazuk van.

Szekeres László dr.

MEZŐGAZDASÁG

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Melyik a legintósabb termésfokozó eszköz?

Irtó: Villax Ödön.

Sokat hallhatunk már a nemesített vetőmagokról és a műtrágyáról. Mindkét termésfokozó eszköz lehető széleskörű elterjedésére az állam több éven át támogatta a gazdákat. Kétségtelenül mindkettő nélkülözhetetlen a nagy termések elérésére, de egyik sem tartható a legfontosabb termésfokozó eszköznek. A legfontosabb — mondhatnók minden szántóföldi termesztés alapköve, *fundamentuma* — a *talajművelés*. Ha nem jól munkáljuk meg a talajt, hiába a nemes mag, hiába a műtrágya, nagy termésünk nem lehetnek.

A jó talajművelés azonban nem egyedül a szántások jóságától, vagy azok számától függ, hanem végeredményben attól, hogy mint tudjuk a talajt mindig a legkevesebb igaerővel akként elmunkálni, hogy abban a vetendő magvak a gyors és egyenletes kikelésükhöz és a növények a további fejlődéshez megfelelő vetőágyat találjanak. Az okszerű talajművelés tulajdonképpen három pontban foglalható össze: 1. a *tarlóbuktatást sohasem mulasszuk el*, 2. *őszi szántást mindig végezzük el*, 3. *tavasszal lehetőleg sohasem szántunk*.

A tarlóbuktatással irtjuk a gyomot és őrizzuk meg a nyári nagy szárazságban a talaj nedvességének elpárolgását. A lebuktatott tarlóju talajon az őszi növények alá a keverő- és vetőszántással a legkifogástalanabb vetőágy állítható elő. Ha azonban nem buktatunk tarlót, jó vető-

ágyat sokszor a legnagyobb igaerővel sem készíthetünk. Az eredmény a gyakran több métermázsával kevesebb termés. A nem hántott tarlót a tavaszi vetésű növények alá sem bírjuk össze mindig kellően elmunkálni. Sokszor előfordul, hogy a hántolatlan tarló olyan kemény, hogy meg kell várnunk az őszi esőzéseket, hogy a föld kissé elporhanyósuljon és így a kellő mélységű őszi szántás megadható legyen. Ilyenkor pedig gyakori eset, hogy az őszi esőzésekre jönnék a fagyok s az őszi szántás tavaszra marad. Ez pedig a legnagyobb hiba. Őszi szántással nyitjuk meg ugyanis a talajt — mint ismeretes — a téli csapadék számára, továbbá az őszi szántott földet aprózta el a téli fagy annyira, hogy abban a tavaszi növényeknek a legkitünőbb vetőágyat állíthatjuk elő.

A tavaszi szántás azért mellőzendő, mert ezzel feleslegesen megbolygatjuk a talajt s azt a kitünő vetőágyat tesszük tönkre, mely az őszi szántás és a fagy poriasztó hatása révén keletkezett. De a tavaszi szántással a talaj alsóbb, nedvesebb rétegeit is a felületre hozzuk. Így azok kiszáradnak. Ezt a vízvesztéséget, amint azt számtalan kísérlet bebizonyította, növényeink a nyári szárazság alatt igen megérik. Ha netán a téli csapadék, eső, hó a talajt túlságosan összehapokolta volna, lazítsuk azt fel fogással vagy eksczírtáttal, gruberrel, lókapával, de semmiesetre se szántunk. Ha a talaj nagyon kigazosodott és összetömődött volna, szereljük le az ekéről a kormánylemez s ekként használjuk az ekét. Ekkor az eke nem fordít, csak porhanyit s így ezzel, valamint utána fogással jól kitisztítható a föld. Nem kell tehát ebben az esetben sem a talajt átfordítani s az alsó nedvesebb talajréteget a levegő szárító hatásának kitenni.

Nagyon sok gazda télen hordja ki az istállótrágyát és szántja tavasszal alá. Ez sem helyes. Térjünk át a nyári trágyázásra s műveljük talajunkat azon elv szerint, ahogy főbb vonalakban a fentiekben azt elmondottam s majd akkor a másik két termésfokozó eszközt: a műtrágyákat és a nemes magot is valóban jó eredménnyel használhatjuk fel termésátlagaink fokozására.

Apró jótanácsok.

Állataink a téli hónapokban majdnem állandóan az istállóban tartózkodnak, miért is nagy súlyt kell helyezni ezek szellőztetésére. A szellőztetés fontos, hogy túlmeleg ne legyen az istálló, mert az ilyen istállóban különösen a hosszuszőrű állatok megizzadnak, ami a termelést rontja, a hizók étvágyát csökkenti. Szükséges a szellőztetés azért is, mert az elhasznált levegőben sok a vizpára, sok a szén-sav, stb., de kevés az éltető oxigén. Végre az istálló levegőjébe került port, penészt, baktériumot is szellőztetés útján tudjuk legkönnyebben az istállóból eltávolítani.

A **legtöbb szülő** tetemes munka és költség mellett se terem kellő mennyiséget, mert nem kap a talaj trágyát. Az istállótrágya a laza talajt tömöttebbé, a kötöttet lazábbá teszi, a talaj vízfoghatóságát és hővezetőképességét szabályozza és ami a legfontosabb: tápanyagokkal látja el a növényt. Különösen a kissé magasabb lejtésű, kötött talaju szőlők vannak elsősorban az istállótrágyára rászorulva, hogy a levegő és a hő hatásának megnyiljanak. Hisz a levegő és a melegség a növényi élet főfeltételei: a gyökerek annál élénkebben működnek, minél inkább biztosítjuk számukra a levegő behatását és a tömegesebben megjelenő fűrtök annál több cukrot raktároznak a bogyókba, minél több meleget kapnak — részint a naptól, részint a talajból. Fontos célja a szülőtrágyázásnak az is, hogy a termékkel kivont anyagot visszaadjuk a talajnak, mert a szülő átlagos termék mellett kataszteri holdankint 69 kg. nitrogén, 24 kg. foszfor-savat és 85 kg. kálit von ki a talajból a fűrtök, a venyige és levelek révén. Ezzel szemben 1000 kg. istállótrágyában mintegy 5 kg. nitrogén, 2,5 kg. foszfor-sav és 6 kg. káli foglaltatik. Ha a nagy szükségletet istállótrágyával fedezni nem tudjuk, vegyük igénybe a műtrágyákat. Az istállótrágya azonban nem jusson közvetlen a tőkéhez, mert a trágyában levő rothasztó gombák könnyen megtámadják a tőke ép és egészséges héját. Ezért idősebb szőlőkben a sorközökbe szokás a trágyát hinteni, fiatal ültetésnél pedig a tőke körül létesített tányérokba.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATARSADALMI HIREK

A zsírmárkázás sikere.

1930. évi december 5-én kezdődött meg a zsírmárkázás és így az első esztendő 1930. december 5-ével telt le. Ez alatt az egy esztendő alatt 3.745.735 kilogramm zsírt láttak el az „állami árujegy”-gyel és a márkázott zsírból 3.666.640 kilogrammot, vagyis 336 vagon szállítottak ki külföldre. Az 1928. esztendőben csak 170, az 1929. évben pedig 129 vagon zsírrakomány ment ki külföldre. A panaszok, amelyek a magyar zsír minőségére ellen az előző esztendőben szinte napirenden voltak, a márkázás bevezetése óta teljesen elnémultak és a Magyar Mezőgazdasági Kivitel Intézethez egyetlen esetben sem érkezett panasz a külföldről a márkázott zsír minősége ellen. A márkázás egész ideje alatt kedvezőtlen volt a világkonjunktúra. Az amerikai zsír ára az első nyolc- kilenc hónap alatt több, mint öt dollárral esett, a magyar disznózsír azonban általában megtartotta árszintjét. Ezt mezőgazdasági körökben a márkázás eredményének tudják be.

Gazdagülések Somogy megyében.

Az Országos Széchenyi Szövetség, amely az elmúlt tél folyamán százharom előadást tartott a magyar gazdaközönség számára, ismét megkezdte kiszállási munkáját és így legutóbb három somogy megyei községben tartottak gyűlést. Igalon Valkó László dr., az Országos Széchenyi Szövetség elnöke, a magyar gazdák mai helyzetével foglalkozott és részletesen kifejtette az értékesítési és hitelkérdések nehézségeit s a jövő kilátásait. Az előadást nagy megnyugvással fogadta az Olvasókör zsúfolásig megtöltött gazdaközönség, akik nevében Szántó Zoltán alelnök mondott köszönetet. Az előadást az igali fiatal gazdák egyik vezetője, Riba Lajos rendezte. Iharos községben Szilágyi László dr. tartott előadást a gazdaszervezkedés szükségességéről és ennek hatása alatt az egybegyűlt gazdák Andó Mihály plébános vezetésével egyhangúlag elhatározták a helybeli gazdakör megalakítását. Patán Orosz Mihály dr., mint a Széchenyi Szövetség tagja, beszélt a gazdák öntudatos és komoly összefogásának fontosságáról. Az előadáshoz a helybeli gazdák nevében ifj. Szőke József szólott hozzá.

Juh- és gyapjuértékesítési kérdések a győri gazdakamarában.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara felhívására Felsődnántul juhtenyésztő gazdái Győrött szakgyűlést tartottak a gyapjuértékesítési megvitatása céljából. Glóser Géza az Országos Juhtenyésztő és Gyapjuértékesítési Szövetkezet megszervezését javasolta, mely ezen állattenyésztési és összes megoldandó kérdéseit kezébe venné. A folyó évben lejáró gyapjuaukción tartási engedélynek újabb tíz évi odaítélése ügyében az volna a kívánatos a gazdák szempontjából, hogy ez aukción jogát az Országos Központi Hitelszövetkezetnek, mint a gazdákhöz közelálló altruista intézmény kapná meg. A jelenleg túlságosan magas bizonyítvány díjak és sokféle költség a változott viszonyoknak megfelelően lényegesen mérséklendő. A hazai gyapjuértékesítésnek igen kedvező lökést adna, ha a gyapjuimport legalább olyan mérvű vámtétellel sujtatnék, mely a gyapjuszövetek importtarifájával lenne arányos. A kistermelők jelenlegi helyzete tarthatatlan, mert 60–80 fillérért kénytelenek elvesztogetni gyapjuikat, melynek árára a budapesti aukción, ugyilatszük, semminemű kedvező befolyással nincs. A győri gazdakamara az összes javaslatokat a Országos Mezőgazdasági Kamara tudomására hozza illetékes intézkedés céljából.

A Faluszövetség szervezkedése. A múlt év november és december havában a Faluszövetség nagyarányú szervezési tevékenységet fejtett ki. Új fiókszövetségek alakultak: Récevis, Szügy, Zalazentbalázs, Hahót, Felsőrajk, Erk, Gölle, Szorosad, Döröcske, Sajószentpéter községekben. Tiszaladány, Szada, Prónayfalva, Kiskörös, Tompa, Nagyszénás, Vácszentlászló, Valkó, Fülöpzállás, Somoskőfalva, Bessenyőtelek, Kósd, Rákosherezstur, Csörnyeföld, Pusztahencse, Budajén, Hort, Somád, Kunszentmárton, Kápolnásnyék, Visznek, Tószeg, Veresegyháza községekben gazdasági ismertető előadást tartottak. Sümegen, Kunszentmiklóson, Esztergomban pedig a járási tisztí értekezleteken vett részt a Szövetség. Abonyban és Berettyóújfaluban pedig falunapokat rendezett. A Szövetség e nagyszabású szervezési programja a téli hónapok folyamán hasonló céltudatossággal folytatódik.

Aki öt hónapig uszott.

Egy Newton Frigyes nevű amerikai végiguszta a Mississippifolyamot a forrástól a torkolatig. Az ut öt hónapig tartott. Képünk a bezsírozott testű uszót ábrázolja.

A honvédelmi minisztert megsebesítette egy gránátzilánk. Gömbös Gyula honvédelmi miniszter január hó 16-án szemlét tartott a nagytétényi katonai gyakorlótéren, ahol a gyalogság kézigranátokkal gyakorlatozott. Az egyik kézigranát a minisztertől harminc méterre robbant fel s egy gránátzilánk megsebesítette Gömbös Gyula honvédelmi minisztert. A gránátzilánk a miniszter bal-lábszárába furdott és a zilánkot a miniszter maga húzta ki a sebből. A minisztert a gyakorlótéren bekötötték, majd Gömbös Gyula honvédelmi miniszter a III. számú honvédkórházba hajtatott, ahol az esetleges fertőzés megakadályozására tetanusz-oltással látták el. A miniszter a kórházból már a maga lábán távozott, de orvosi tanácsára a seb gyógyulása végett egy napot odahaza töltött.

A győni madárkarácsony sikere Angliában. Reich Oszkár dr. győni főszolgabíró karácsony alkalmával a madarak számára is állított kis karácsonyfákat és eléjük madáreszméget helyezett el. A téli hidegben didergő madarak élénk eszpozással lepték el a „madárkarácsonyfákat” s különösen a narancstöknek volt nagy keletje. A főszolgabíró karácsonyfájának híre külföldre is elkerült és az egyik angol lap hosszabb cikket ír róla. A cikk hatására tucatjával érkeztek az angol levelek a jászivű főszolgabíróhoz, aki maga is jeles madártudós. Az angolok — kik nagy madárbarátok — dicsérik a madárkarácsony szép gondolatát, amellyel a főszolgabíró ilyen módon is több angol jóbarátot szerzett Magyarországnak.

Meghalt Kandó Kálmán híres magyar mérnök. Kandó Kálmán világhírű gépészmérnök Budapesten január 13-án este hatvankét éves korában elhunyt. Kandó Kálmán nevét az elektrotechnikában alkalmazott találmányai tették világhíressé, ő volt ugyanis az első mérnök, aki a világ legelső villamos nagy vasutját megépítette s még számos találmánnyal gazdagította a műszaki világot. Kandó néhány évvel ezelőtt felsőbb megbízásra elkészítette az egész ország egységes villamosítási tervét is. Halálának híre az egész országban mély megdöbbenést és őszinte részvétet keltett.

Amikor a szocialista nem tiltakozik a szovjet ellen. Arad-Csanád-Torontál közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyéek törvényhatósági bizottsága január hó 11-én közgyűlést tartott vitéz Purgly Emil főispán elnöklété alatt. A közgyűlés tárgyszorozatán szerepelt Veszprém vármegye átírata a szovjet-oroszországi állapotok elleni tiltakozás tárgyában. Szabó János szociáldemokrata bizottsági tag azt indítványozta, hogy a szovjet ellen irányuló indítványt vegyék le a napirendről. A közgyűlés természetesen heves tiltakozással elvetette a szociáldemokrata bizottsági tag indítványát és nagy lelkesedéssel fogadta el Veszprém vármegye javaslatát. A törvényhatósági bizottság a javaslat értelmében felír a kormányhoz, hogy minden kommunista törekvéssel szemben — belföldi és külföldi viszonylatban — legerősebben járjon el a jövőben.

Hogyha imádkoztok...

*Magyar fiúk, magyar lányok
Hogyha imádkoztok,
Mondjátok egy hálaimat,
Mert magyarok vagytok!*

*Imádkozzatok azért is,
Hogy hazánk nagy legyen
S hogy elszakadt testvéreink
Sorsa könnyebbedjen!*

*Foglaljatok imátokba
Mindent a mi magyar,
Kárpátoktól övezett föld
Egy leány és magyar!*

*Imádkozzatok a szebb és
Boldogabb jövőért,
Hosszú harcok alatt meghalt
Sok-sok magyar hősrért!*

Beküldte: Ifj. HEGEDÜS ISTVÁN (Kistelek).

Szigeti Varga László kiténtetése. A Kormányzó Ur Mayer János földmívelésügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy **Szigeti Varga László** gazdasági főtanácsos, magyar királyi földmívelési iskolai igazgatónak az alsófokú mezőgazdasági szakoktatás terén kifejtett buzgó működéséért **elismerését** tudtal adják.

Nem fejeződött még be a népszámlálás. A népszámlálásról szóló törvény előírása szerint a népszámlálásra szolgáló összeírólapokat január 10-ig kellett kiténteni és azokat a számláló-biztosoknak átadni. Sok vidéki város és nagyközség azonban felterjesztést intézett a statisztikai hivatalhoz, amelyben kérte, hogy a kedvezőtlen időjárásra való tekintettel a népszámlálás adatainak beadására kiadott határidőt öt nappal hosszabbítsák meg. A statisztikai hivatal a kérést teljesítette, úgy hogy több helyen január 15-én adták be a szükséges számlálólapokat. Több népszámlálóbiztos feljelentést tett a körzetben lakók ellen, akik a szükséges adatok kiszolgáltatását megtagadták. Sokan az adótól való félelem miatt idegenkedtek a népszámlálástól, a vidéken pedig nagyon sok nő letagadta életkorának bevallását. Számos esetben azért nem lehetett felvenni a pontos adatokat, mert az illeték sem születési helyüket, sem pedig születési évüket nem tudták megmondani és semmilyen okmányt sem rendelkeztek.

Egy hadifogoly csak most tudta meg, hogy Magyarországot megcsonkították. **Szenyák István** harmincnégyéves napszámos január 14-én érkezett vissza **tizenhat esztendei orosz fogság után Debrecenbe.** **Szenyák** még 1914-ben esett orosz fogságba és az orosz kommunizmus kitorrése alkalmával egy fekete-tengeri sziget internálótáborába került. **Szenyák** három társával együtt megszökött a szigetről, eljutott Szentpétervárra, ahonnan gyalog jött Magyarországra. Csak mikor a régi magyar határra ért, akkor tudta meg **Szenyák**, hogy Magyarországot megcsonkították. A hadifogoly előadása szerint azon a névtelen szigeten, ahol ő is dolgozott, **még sok magyar hadifogoly tartózkodik.**

Felfüggesztették a simonfai eljárást. **Sziklai István** simonfai körjegyző a község pénztárából több mint huszezer pengőt sikkasztott, azonkívül a község részére négyezer pengő váltókölesémet vett fel s a pénzt saját céljaira fordította. A körjegyző a sikkasztást **Nagy József** községi bírónál és **Kerecsi Ferenc** helyettes bírónál összejártsza követte el. **Baresay Ákos** főszolgabíró vizsgálatoj rendelt el a sikkasztó eljárás ellen és **felfüggesztette Sziklai István körjegyzőt.** **Nagy József** községi bírót és **Kerecsi Ferenc** helyettes bírót. Mindhármuk ellen megindult a bíróvádi eljárás.

Hegedüs Kálmán képviselő a szegényekért. **Hegedüs Kálmán dr.,** a jáspapáti kerület országgyűlési képviselője, kerülete három községének **háromszáz pengőt küldött a nyomorenyhítő akció céljára.** A képviselő ezen adományon kívül állandóan segít a három község szegényeit és az elmúlt év folyamán **több mint ezer pengőt osztott szét a szegények között.**

Eljegyzés. **Balázs Imre** kartali aljegyző eljegyezte **Szabó János** havtani hitelszövetkezeti pénztáros leányát, **Böszikét.** Minden külön értesítés helyett.

A községi ellenzék kudarca Nyiregyházán. **Nyiregyháza** megyei város képviselőtestületének választását a közigazgatási bíróság december hó folyamán megsemmisítette. A megye alispánja az új választás időpontját január hó 16-ára tűzte ki s a választáson két párt állott egymással szemben: az **Egységspárt** és a szocialistákkal szövetszött **polgári ellenzék.** A választás az ellenzék csúfos vereségével végződött, mert a város valamennyi kerületében az **Egységspárt jelöltjei győztek.**

Kiténtetett tanyai gazda. **Mayer János** földmívelésügyi miniszter pénzzutalommal és díszoklevéllel tüntette ki **Szalai István** tanyai gazdát, aki negyvenöt év óta állott szolgálatában **Trauttenberg Frigyesné** árkipusztai gazdaságában. A kiténtető okiratot és pénzzutalmat a járási főszolgabíró adta át, szép ünnepség keretében, az ünnepeltnek. Az uradalom nevében **Fürjes József** intéző mondott beszédet és felsorolta a hűséggel szolgáló öreg munkás érdemeit, majd pedig átadta az uradalom pénzbeli ajándékát és egy iratot, amely szerint az uradalom a **hűséges gazdát teljes fizetéssel nyugdíjazza.**

Nyolc napig táncolt egyfolytában. **Kohler müncheni** pehelysúly boxbajnok legutóbb **nyolc napot és egy órát táncolt egyfolytában** s ezzel elnyerte a táncolás Európa bajnoki címét. A boxbajnok a verseny után azonnal bejelentette, hogy rövid időn belül megkísérli az új világrekord megdöntését.

Felakasztották Kardos Mihályné nagyrévi méregkeverő asszonyt.

Kardos Mihályné, született **Szendői Mária** nagyrévi arzénmérgező asszonyt, akit annakidején a törvényszék halálra ítélte, **január hó 13-án, kedden reggel a szolnoki fogház udvarán felakasztották.** **Kardos Mihályné** 1923-ban férjét és huszonkét éves fiát mérgezte meg arzénos levestel, hogy a házához fogadott kedvesével szabadon élhessen. **Kardosné Nagyrév** egyik jómódú birtokosasszonya volt s nem anyagi érdekből követte el a gyilkosságot. A halálos mérget **Kardosné** is, mint a többi arzénos asszony, a község ördögi lelki bábaasszonyától vásárolta.

Kardosné a bíróság halálos ítélete után kegyelmeimet folyamodott. A Kormányzó Ur azonban elutasította a kérést s így a halálraítelt asszonyt január hó 12-én reggel a siralombház átalakított cellába vitték. A siralombházban **Soós László** református lelkész lelki vigasztalással látta el a halálraítelt asszonyt, aki nyugodtan hallgatta a lelkész szavait. Délben a fogházgondnok saját konyhájából jobb ebédet küldött az asszonynak, amelynek elfogyasztása után **Kardosné** szótlanul üldögélt a siralombházban. Délután a királyi körjegyző jelent meg **Kardosné** cellájában, aki előtt az asszony végrendekezett és 15 hold földjét, házat egy árva rokonára hagyta; a gyilkosság után kedvesét — akit fiává fogadott — és nevelt leányát kitagadta az örökségből, mert nem látogatták meg a börtönben.

Este nyolc órakor **Kardosné** nyugalomra tért, de borzasztó éjszakája lehetett, mert a mellette virrasztó lelkész előadása szerint többször felriadt. Hajnalban a lelkész kiszolgáltatta **Kardosné** az Urvasorát, amelynek felvétele után a halálraítelt megnyugodott.

Reggel fél hét órakor érkezett a szolnoki fogházépületbe **Kovács Géza dr.** törvényszéki bíró, **Kronberg János dr.** királyi ügyész, valamint két törvényszéki orvos. A fogházudvaron ekkor már szuronyos esendőrök és fogházőrök álltak sorfalat a bitófa körül. Hét órakor a halálra ítelt asszonyt a fogház udvarán álló bitófa alá vezették. Amikor az asszony az akasztófát meglátta, zokogni kezdett és két kezével könyörgött:

— *Jaj, csak addig kegyelmezzenek, amíg nevelt lányomat még egyszer láthatom!*

Leányát azonban már nem láthatta, mivel ő elkécsve érkezett. **Kovács Géza dr.** törvényszéki bíró még egyszer felolvastatta **Kardosné** előtt a halálos ítéletet, amely után a mellette álló királyi ügyésznek adta át a foglyot. A királyi ügyész a következő parancsot adta **Kozareknek,** az ítéletvégrehajtónak:

— *Állami bakó, teljesítsé kötelességét!*

A hóhér két segédével **Kardosné** a bitófa alá vezette, ahol kezére és lábára kötelet hurkoltak és felállították a bitófa zsámolyára. **Kozarek** hóhér és két segéde három perc alatt végezték a halálraítelt asszonnyal, amely után a hóhér leszállt a létráról és jelentette az ügyésznek, hogy az ítéletet végrehajtotta. Nem sokkal később a gyilkos asszony holttestét koporsóba tették és a szolnoki temetőben elhantolták.

Hofer Kunó nógrádi földbirtokost Svájcban agyonlőtte egy angol hölgy. *St. Moritz* híres svájci üdülőhelyen az egyik szállodában január hó 8-án este R. Boulter londoni szállótulajdonos övegye revolverrel lelőtte *Hofer Kunó* dr. svájci származású nógrádi földbirtokost. Az aszszony évek óta reménytelen szerelmével üldözte a földbirtokost, aki igen szép családi életet élt feleségével, született *Desseuffy* Ilona grófnóval. Az angol hölgy január 8-án ismét rátámadt Hoferre és heves szóváltás után öt revolverlövessel megölte, majd pedig önmaga ellen fordította a fegyvert és megsebesítette magát. Az angol hölgy sebesülése nem volt súlyos, a golyót már el is távolították testéből. Mikor teljesen felgyógyul, azonnal letartóztatják.

Munkanélküli tüntetés Szegeden. Január hó 13-án délelőtt közel ezer főnyi munkanélküli gyűlt össze Szegeden a Hévízvár utcai munkásotthonban, ahonnan a városháza elé vonultak. A munkanélküliek szétoszlására ötven gyalogos rendőr sietett a felvonulók elé, akiknek sikerült megakadályozni, hogy a tömeg behatoljon a városházára. A munkanélküliek vezetője hosszabb megbeszélést folytatott a polgármesterrel, aki kijelentette, hogy a legnagyobb jóakarral sem tud hirtelen segíteni minden munkanélkülin. A városi munkaközvetítő hivatali a hó eltakarítására 220 munkanélkülit vett fel.

Leánya halálos ágyánál halt meg Kirchner altábornagy. *Kirchner* Sándor altábornagy, a honvédelmi minisztérium hadifogoly-osztályának volt vezetője, január 16-án leánya halálos ágyánál szívizéhdűst kapott és meghalt. Az altábornagy huszonegyéves leánya hosszú idő óta betegeskedett s az utóbbi időben rosszra fordult állapota és január 16-án rövid szenvedés után meghalt. Az altábornagy annyira szívére vette leánya halálát, hogy a halottaságy mellett szívizéhdűs érte és azonnal meghalt. A magyar katonatiszt halála mindenütt mélységes részvételt keltett.

Álaros banditák garázdálkodnak a fővárosban. Január 16-án este vakmerő rablótámadás történt Budapesten a Gubacsúton, ahol három álaros bandita kirabolta a 94-es számú postahivatalt. A banditák fél hét előtt néhány perccel törtek be a hivatalba, ahol *Wagner* Júlia és *Hódzsa* Mária postatisztek dolgoztak. Az álaros banditák revolvert szereztek a megijedt nőknek, összeszedték a postaszákokat, amelyekben 9000 pengő készpénz volt és elszöktek. A rablók elhagyták a hivatalt, a két tisztviselőnő segítségért kiabált és ki akart szaladnia a hivatalból, ez azonban nem sikerült, mert a rablók a hivatal ajtaját bezárták. A dörömbölésre figyelmes lett az őrszemes rendőr, aki kiszabadította a postásokat szorongatott helyzetükből. A rendőrség azonnal széleskörű nyomozást indított a rablók közrekerítésére és rádió értesítette az összes vidéki kapitányságokat a vakmerő postarablásról. — A vakmerő postarablást követő napon, január 17-én este újabb álaros rablás volt a fővárosban. Két álaros férfi behatolt egy Kínizsy-utcai autógarázsbba, ahol kifosztották a páncélszekrényt, majd autóbba szálltak és elrobogtak. A rablók a garázs pénztárából 2500 pengőt vittek el.

Kitüntetett községi bíró. *Mayer* János földmívelésügyi miniszter elismerő oklevéllel és saját aláírásával ellátott könyvvel tüntette ki *Papp* János alsónyéki községi bíró az állattenyésztés terén kifejtett érdemei elismeréséül. A kitüntetést január hó 15-én adta át *Legény* Oszkár vármegyei gazdasági felügyelő a kitüntetett községi bíróknak.

Téli örömök.

A motorkerékpáros a korcsolyával felszerelt gyermekek hosszú sorát vontatja.

A gyermekági láz kötelező bejelentése. *Ernszt* Sándor dr. népjóléti és munkaügyi miniszter a napokban körrendeletet adott ki a *gyermekági láz* kötelező bejelentéséről. A miniszter rendelete szerint a sebfertőzőből származó súlyos gyermekági megbetegedések és halálzások ellen irányuló okszerű védekezés céljából van szükség a gyermekági láz azonnali kötelező bejelentésére.

Akasztófára ítélték Pintér századost. *Pintér* András tűzér százados múlt év májusában heves szóváltás után agyonlőtte elvált feleségének vőlegényét, *Kiss* Miklós őrnagyot. A gyilkosság után mellbelötte magát, *Pintér* százados sebe súlyos volt, de a sebesüléstől rövidesen felgyógyult, amely után a honvédtörvényszék *Pintér* Andrást emberölés büntette miatt vonta felelősségre. A bíróság *Pintér* bűnösnek mondta ki és tíz évi súlyos börtönrre ítélte. A napokban tárgyalta a százados ügyét a legfelsőbb honvédtörvényszék, mely a századost szándékos emberölés büntette miatt köztársasági halálra ítélte. Társadalmi mozgalom indult, hogy *Pintér* századosnak a kormányzóí kegyelmet kérészközöljék.

Ötven leánynak ígért házasságot. Az innsbrucki rendőrség a napokban letartóztatta *Wohlfahrt* Vilmos offenbachli fodrást, aki — mint kiderült — magyarányu házassági szédélgést követett el. A rendőrség megállapította, hogy a leleményes fodrász legalább ötven leánynak tett házassági ígéretet Németországban és Ausztriában. Többet feleségül is vett és házasság után nyomatlanul eltűnt.

Felesége felmentését kérte a megvakított férj. *Gál* István kocsmáros állandóan részegeskedett és verte feleségét, mire az asszony egy alkalommal elkeseredésében sóssalval leöntötte a veszekedő férjét. A sósav *Gál* Istvánnak felszemét kimarta és a másik szemét is úgy megsértette, hogy alig lát vele. A törvényszék a napokban tárgyalta az asszony bünterét s a tárgyaláson *Gál* István elismerte, hogy rosszul bánt feleségével és egyuttal kérte, hogy ne büntessék meg a feleségét. A törvényszék súlyos testisértés miatt hét hónapi börtönrre ítélte *Gálnét*. Az ítélet ellen az ügyész és a védő fellebbeztek.

Halálragazott egy biciklistát az orvos autója. *Guhrauer* Miksa dr. negyvenkét éves orvos január hó 11-én hajnalban Budapesten, az Üllői-úton, autójával elütötte *Nagy* Gyula kispesti ügynököt, aki kerékpárján Kispeszt felé haladt. A gázolás után a főorvos később az újságokban olvasta a halálos gázolás híreit, mire önként jelentkezett a rendőrségen és azzal védekezett, hogy a gázolást nem vette észre. A rendőrség a főorvos jelentkezése után szakértői szemlét tartott, majd pedig gondatlanságból okozott emberölés büntette címén eljárást indított ellene.

Elítélték a pofozkodó tanítót. *Schreier* Kálmán karancseszi elemi iskolai tanító nemrégiben arcullította *Takács* Mihály tanuló, amiért a balassagyarmati törvényszék hivatalos hatadommal való visszaállás vétsége miatt negyven pengő pénzbüntetésre ítélte a tanítót. Az érdekes ügy fellebbezés folytán az ítéletábla elé került, amely helyben hagyta az elsőfokú ítéletet, de a büntetés végrehajtását felfüggesztette. A törvényszék az ítéletben megállapította hogy a *házi fegyelmi jog csak az atyát, a gyámot, esetleg a gazdát, vagy a kenyéradó iparosembert illeti meg, nem pedig a tanítót.*

Jegy nélkül nézhet mozielőadást

ha **PATHÉ BABY** vetülögépet vásárol!

Könnyű kezelés, éghetetlen filmek.

Kapható minden fényképezési szaküzletben.

Kérjen árlapot és műsorjegyzéket.

PATHÉ BABY vezérképviselői,
Budapest, VII., Akácfa-ucca 6. sz.
Telefon: József 431-95.

PÁSZTORTŰZ.

A komáromi magyar.

Némelykor kedves, eredeti alakok kerülőznek elem a Gödöllő-budapesti villamos vicinális-vasuton. Mostan is öszbevegyült, kerekarcu, jóképű vasutas altiszt beszélget a szomszéd padon társaságával. Elég alkalmat szolgáltatnak rá, a csehekrol forog az éppenséggel nem hízogó szóbeszéd. Mint a beszélgetés során kitünik, komáromi volt 5-ös császári és királyi közös huszár, Radeczky-huszár volt a kerekfejű vasutas. Dohogva beszél, hogy a honosítása körül támadtak holmi bajok és kizsákolások.

— Pedig nékem minden ösöm . . . Még az Istenem is magyar volt! — Méltatlankodik, hogy komáromi magyar léteire itt a csonkaszalai földön honosítottatni kellett magát, amiért csakis a csehekot okolja. — A mi örök szegényünk, hogy híres Komárom várába és a szinmagyar Komárom vármegyébe olyan simán, szemtelenül, piaci légy módjára betelepültek . . . Ilyen eset még soha nem történt a komáromi várfalába épített Köszüzzel, amely eddig minden ellenségnek fűgét mutatott . . . Én magam is komáromi magyar vagyok, hát jól tudok mindent . . . Még 1849-ben is kétszáz ezer katonát kért a császártól az osztrák főgenerális, hogy Komárom várát megvívassa . . . Ámde még szivesebben megegyezett a honvéd Klapka tábornokkal, aki, mikor már odakint a szabadságharc ügye elveszett, a katonai becsület fenttartásával adta át a várat . . . 1918-ban pedig mi történt? — Recsegte szegénykezden a vén huszár. — Harminchét pállott szája, mezitlábás cseszkó egyszeresen beszélt az ellenségtől fegyverrel soha be nem vetett erős Komárom várába . . . Májig is benne vannak . . . Hát nem a mi nagy szegényünk ez? Mi, akik a recsegős komáromi vén huszárt hallottuk, mindnyájan lehajtottuk fejünket, de majd felvidámultunk, midőn vizsgálatul odavetette a cimboráknak: — Találjátok ki, mit ebédeltem tegnap?

— Hát minik azt meg már honnét tudjuk? — A komáromi magyar ingerkedően tovább fűzte a szót:

— Az ám a furcsa, ha megmondom, kendtek még akkor sem fogják tudni . . .

— Ne figurázz velünk! Inkább nyögöd ki mán!

— Jól van, no . . . Én bizony égbekiáltót ebédeltem Istenostorával . . .

— Az meg már mi a csoda? — Elképedve kérdezték a meglepődött utitársak. A vén komáromi huszár elnevette magát:

— Kendteken is meglátszik, hogy nem komáromiak . . . Kakas-leves volt biz' az, hosszant melélt laska-tészával.

— Hogy a görbefájadalom üsse meg kendet! — Már erre a magyarázatra egy jóvágyású volt egyes-honvéd, kistarcsai magyar is odareccsentett. Ökelméék meg ugyanis a kocsi löcsét nevezik „görbefájadalomnak“, aki pedig nem hinné, próbáltassa ki magán.

MÓRICZ PÁL.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Mután többen baromfitenyéztéssel szeretnénk foglalkozni, kérdezzük, melyik magyar gyár a legmegbízhatóbb, melyiknek a gépei legjobbak? (Hűségese előfizető.) — **Felelet:** A legrégebb magyar gazdasági gépgyár a mosoni „Kühne“ mezőgazdasági gépgyár r.-t., az elmúlt esztendőben rendezkedett be baromfitenyéztési cikkeket gyártására és ma már országszerte köztudomású, hogy a „Kühne-keltetőgép“ messze tulszárnyalta minden bel- és külföldi versenytársát. Ezek a gépek tömör, száraz hársfából készülnek és elmés forgatószerkezetűk, önműködő szabályozókészülékük stb. okozak tökéletes megbízhatóságukat. Forduljanak csak bizalommal árajánlatért és bármely szakkérdésben felvilágosításért a „Kühne“ gyár budapesti irodájához (VI., Vilmos császár-ut 59. sz.), ahol a mintatelepen egyenként a gépeket megakut is bármikor megtekinthetik.

Kérdés: Mi az értéke az 1918. évi június és július havi ezer koronának? (B. I., Balatonbény.) — **Felelet:** A június havi 1000 koronának körülbelül 484 pengő, a július havinak 440 pengő a mai értéke.

Kérdés: A MÁV. pénztárnál a menetjegyre 10 fillér biztosítási bélyegyet ragasztanak. Köteles vagyok-e ezt elfogadni? (15.789 sz. előfizető.) — **Felelet:** A biztosítási bélyegyet nem köteles Ön megfizetni. Sem a vasuti fizletszabályzat, sem pedig más törvényes rendelkezés nem létezik, amely idevonatkozólag a biztosítást kötelezővé tenné.

Kérdés: Csak a saját termései buza után jár-e a boletta? (9721. sz. előfizető.) — **Felelet:** Nem csupán a saját termései buza után jár a boletta, hanem általában minden buza mennyiség után, tehát eltekintve attól, hogy a saját földjén termelt, vagy mástól vette, ha a buzamenyiség 1930 július 16-ika után cserélt gazdát.

Kérdés: Kérhet-e a jegyző 4 pengő 70 fillért egy kérvény megírásáért? (10.999. sz. M. J. előfizető.) — **Felelet:** Helyhatósági szabályrendelet állapítja meg a jegyzők által igényelhető díjak nagyságát. A díjszabás alapja az az összeg, melyet a kérelem magában foglal, jelen esetben a hátralékos adótarozás. Menjen el a községzházára és nézze meg a szabályrendeletet.

Kérdés: Vettem két lovat, de mivel a járlat bizonyítványokról a jelzés kimaradt, visszaadtam a bizományosnak, azonban még ma sem kaptam vissza, hová forduljak? (12.334. sz. előfizető.) — **Felelet:** A járlat bizonyítványokat csakis a bizományostól követelheti. Ha az megtagadja azoknak kiadását, minden különösebb ok nélkül, úgy annak kiadása iránt kell ellene pert indítani. Ha azonban a bizományosnál elveszték volna a járlat bizonyítványok, ugy a községi előjárásnál ez a körülményt be kell jelenteni és egyuttal annak megsemmisítése iránt eljárást kell indítani.

Kérdés: Atyám végrendeletileg mostoha anyámkra hagyta az összes ingóságait. Közülük hadikölcsönkötvények is voltak, kit illet ez? (12.462. sz. előfizető.) — **Felelet:** Az értékpapir ingó dolog, ennél fogva az ingóságoknak végrendeleti uton, mostoha anyjára való juttatása következtében az értékpapirok is az ő tulajdonává váltak.

Kérdés: Apánk meghalt, anyánk haszonélvezi a házat. Kiadhatja-e bérbe? (Cs. G.) — **Felelet:** Anyjának, mint haszonélvezőnek, jogában áll a házat bérbeadni, anélkül, hogy erre vonatkozólag bárkit is megkérdészen.

Kérdés: 1. Felvesznek-e a csendőrséghez olyan egyént, aki nem volt katona? 2. Hány éves kortól vesznek fel a csendőrséghez unjocokat? 3. Hová kell fordulni a felvételt vért? 4. Mi fele iratok szükségesek a jelentkezésnél? (T. J., Kerkaszentmiklós.) — **Felelet:** 1. Teljesen az egyéntől függ. 2. Tízennyolc éves kortól. 3. Az illetékes csendőrkörületi parancsnoksághoz forduljon. 4. Születési, iskolai, erkölcsi, nőtlenégi és ha megszállt területen született, magyar állampolgársági bizonyítvány.

Kérdés: Hol kaphatok olyan könyvet, melyben a szőlőtelepítés, metszés, permetezés és a szőlővel történő összes munkálatok leírása megtalálható? (R. J., Vandhát.) — **Felelet:** Kiadóhivatalunkban kapható Bernátsky: „A szőlőművelés“ című könyve, amelynek ára: 4 pengő 60 fillér.

Kérdés: 1. A háboru alatt volt katonai parancsnokom címét szeretném megtudni, hogyan volna ez lehetséges? 2. Bazilika-sorsjegyet van, megtartják-e még a huszást és fizetnek-e valamilyen nyeregmény? (J. S., Palotás.) — **Felelet:** 1. Ezt nem nehéz megállapítani; forduljon talán a honvédelmi minisztériumhoz, amely esetleg meg tudja mondani az illető parancsnok jelenlegi lakhelyét, vagy érdeklődjék a budapesti államrendőrség főkapitányságánál, ahol a bejelentő hivatal — ha az illető parancsnok Budapesten lakik — minden további nélkül megadja a kért címet. 2. A sorsszűsásokat megtartják, azonban a nyeregmények nem kerülnek kiosztásra, mert a papírpénz elértéktelenedése következtében olyan esekély értékűek, hogy az elküldés a postaköltséget sem éri meg. Tanácsoljuk, hogy várjon, hátha egyszer átértékelik.

Kérdés: 1. Hol kaphatok fényképzési szakkönyvet, amelyből fényképezni, a képek előhívását, kidolgozását megtanulhatom? 2. Drámat írtam, hová küldhetném el megbiradás céljából? (I. M., Tiszalök.) — **Felelet:** 1. Kiadóhivatalunkban kaphat több jó fényképzési szakkönyvet. Ilyenek: Hoffmann V.: „A kezdő fényképezés útmutatója“, ára: 3 pengő 20 fillér; Pécsi A.: „A művészi fényképezés“, ára: 4 pengő; Szakáll: „A gyakorlati fényképezés“, ára: 6 pengő. Az itt említett könyvekbelől megfelelő utmutatást nyerhet a fényképezésre. 2. Küldje be valamelyik budapesti színházhoz. Ajánljuk, hogy előzően az ottani műkedvelői gárdával játszassa el és ha sikere van, ugy próbálkozzon meg a fővárosi színházaknál.

Egy hű előfizető D. Sz. Ismételve meg pontosan kérdését, mert arra addig nem adhatunk választ

Kérdés: 1. Mi volt az ára 1923 február végén a búzának? 2. Van-e a Faluszövetségnek új alapszabálya? (12.473. számú előfizető.) — **Felelet:** 1. 13.700 korona. 2. Igen, a szövetségnek új alapszabálya van, amit illetékes helyen 1930 őszén hagytak jóvá.

Kérdés: A Somlóhegyen lévő úgynevezett Bakaesvár történetét szeretném megkapni, hol lehetne? (F. F., Doba.) — **Felelet:** Gabányi János: „Magyar várak legendái” című könyvében talál erre vonatkozóan feljegyzést. A munka három kötet, ára kötetenként 8 pengő.

Kérdés: Mielőtt a falubeli kövezett úrra érek, meg kell-e tisztítani a kerekeket? (Egy régi előfizető.) — **Felelet:** A kerekeket igenis meg kell tisztítani a sártól, mielőtt a kockával kövezett útra ér. Az ut baloldalán való leállítás nem sért szabályt akkor, ha az egyébként nem gátolja a forgalmat.

Kérdés: 1928. év nyarán adtam be a búzát a malomba, követelhetek-e bolettát? (6929. sz. előfizető.) — **Felelet:** Csak azon buza után követelhet bolettát, melyet 1930 július 16. napja után adott el. A törvény ezt így rendeli.

Kérdés: Miből keletkezik a föld belsejében a nyersolaj? (B. F., Földes.) — **Felelet:** A nyersolaj vagy ásványolaj keletkezési módja még nem teljesen tisztázott. Mendelejeff szerint a víznek a föld belsejében levő izzó fém-, főleg vaskarbidokra való hatásából keletkezik, míg az Engler-Höfer elmélet állati anyagok bomlására vezeti vissza.

Kérdés: Mivel nálunk az egerek a vetésben sok kárt okoznak, kénytelen vagyunk a takarmányfélék földjét felszántani. A takarmányt pótolni akarom és szudáni füvet szeretnék vetni. A szudáni fű után ősszel búzát vetnék a földre, jó elővetemény-e a szudáni fű. (B. L., Magyarreges.) — **Felelet:** A szudáni fű olyan természetű növény, mint a mohar: élelmes, kiéli a talajt. Ezért a búzának nem valami jó előveteménye. Ára kilogrammonként 50—60 fillér. Minden magkereskedésben kapható. Buzának jobb előveteménye a zabosbüköny, a csalamádé, a lóhere, repace, rúpa, dolmány, mák.

Kérdés: 1. Hol kaphatok jókarban lévő használt baromfi-keltető gépet? 2. Hol lehet baromfitenyésztésre szóló szak-könyvet vásárolni? (L. G., Derecske.) — **Felelet:** 1. A használt keltetőgépet végezt hirdetést egyenlő lapunkban, vagy pedig az „Új Barázdá”-ban. 2. Kiadóhivatalunkban minden szak-könyvet megkaphat. Jó baromfitenyésztési könyvek: Winkler: „Baromfitenyésztés” című könyv, ára: 5 pengő. Bakos: „Baromfitenyésztés” című könyv, ára: 8 pengő. Predmersky: „A tojásfarmer”, ára: 4 pengő 50 fillér, a pénz előzetes beküldése ellenében.

Kérdés: 1. Hogyan lehet az államtól tenyésztés céljára ingyen, vagy pedig kedvezményes áron fajbaromfit és nyulat kapni? 2. Kapható-e a kiadóhivatalunkban a „Rézkigyó” című könyv? 3. Mennyibe kerülnek az összes „Göre Gábor” könyvek? 4. A községekben tartott kulturális előadás alkalmával az előadók honnan kaphják tiszteletdíjukat, az államtól, vagy pedig a községtől? 5. Ktől kaphják a gazdatitkárok tiszteletdíjukat? (T. J., Tápiószentmárton.) — **Felelet:** 1. A „Rézkigyó” nem kapható. 2. A tizenegy kötet ára beköve 22 pengő. Fajbaromfi végezt kérvényét a földművelésügyi miniszterhez címezve a Baromfitenyésztők Országos Egyesületénél kell minden esztendőben a nyári hónapok folyamán beadni. 3. Fajnyulak végezt forduljon a Magyar Nyulatenyésztők Egyesületéhez (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11, földművelésügyi minisztérium). 4. Ez rendszerint attól függ, hogy ki tartatja az előadást. Ha az állam, akkor az államtól kaphják a tiszteletdíjat, ha pedig valamelyik egyesület vagy szövetség tartja az előadást, akkor az egyesülettől, illetőleg szövetségtől. 5. Tudomásunk szerint nem kapnak tiszteletdíjat sem az államtól, sem a községtől.

Kérdés: 1. Mennyi a valorizált értéke ma a békebeli 440 forintnak? 2. Mi a fizetése egy országgyűlési képviselőnek? (N. P. 10.329. számú előfizető.) — **Felelet:** 1. Körülbelül 916 pengő. 2. A képviselők tiszteletdíja havonként 800 pengő és az ennek megfelelő lakbér.

Kérdés: 1. Hány éves kortól fogva vesznek fel a jutási altisztképző iskolába növendékeket? 2. Milyen ruhájuk van a növendékeknek? (K. I., Beszterce.) — **Felelet:** 1. Legalább négy elemi iskolát végzett ifjakat vesznek fel az altisztképző intézetbe. 2. A növendékek ruhájának színe ugyanaz, mint a katonaságnál használt ruháké. A felvétel végezt legjobban, ha egyenesen az intézet igazgatóságához fordul, melynek címe: Magyar Királyi Kínizsy Pál Honvédtisztviselőképző Iskola igazgatósága, Jutas, Veszprémmegye.

Kérdés: Azonos-e „Az önyűgyvéd” című könyv a „Mindenki jogi tanácsadója” című könyvvel? (J. K., Kőtelek.) — **Felelet:** Nem.

Kérdés: Hol lehet a komló virágját értékesíteni? (K. A., Gyöngyöshalász.) — **Felelet:** Forduljon a Magyar Komlótenyésztők Országos Egyesületéhez, Budapest, V., Gróf Tisza István-utca 6. szám.

TRÉFÁK

Kétségbeesés.

— Mit sírsz, kisfiam?
— Jaj, jaj, összedől a házunk...
— Oh, hiszen gazdag ember az édesapád!
— Igen ám, csak hogy ha hazajön, azt fogja mondani, hogy én csúndtam.

Előrelátás.

Jóbarát: Hogy engedheti meg a feleségének, hogy ekkora számlát csináljon?

Másik: Barátom, inkább a hitelezőmmel legyen bajom, mint az asszonnyal.

Befektetés.

— Két évvel ezelőtt egy pengővel jöttem ebbe a városba, az hozta meg a szerencsém.
— Úgy látszik, nagyon jövedelmezően fektette be.
— Nagyon. Huzasöngyözttem rajta pénzért.

Az angyal.

Udvarló: És a férje még mindig anyagnak tartja?
Az asszony: Ó igen. Legalább azt hiszi, hogy új ruha nélkül is járhatok.

Hajtószér.

Kohn megye a patikába és így szól:
— Milyen hajtószert kaphatnék rekedtség ellen?
— Rekedtség ellen hajtószert? — csodálkozik a patikus.
— Igen, — mondja Kohn — az anyósom tudniillik feljött karácsony előtt Pestre és most itt rekedt!

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Január hó 25-én, vasárnap.

Ló-, marha- és kirakodóvásár: Nagykáta, Csökölly (sertés-vásár bizonytalan). — Ló-, marha- és sertésvásár: Ráckeve. — Kirakodóvásár: Gyula.

Január hó 26-án, hétfőn.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Büdösmentmihály, Heves, Mátészalka, Nagyhasánsy, Nemessándorháza (sertés-vásár bizonytalan), Putnok, Seregélyes, Szigetvár (sertés-vásár bizonytalan), Vámosperjes, Vép (sertés-vásár bizonytalan). — Ló-, marha- és sertésvásár: Szécsény.

Január hó 27-én, kedden.

Ló-, marha- és kirakodóvásár: Gesztely, Iván, Vasvár (sertés-vásár bizonytalan). — Ló- és marhavásár: Bieske.

Január hó 28-án, szerdán.

Ló-, marha- és kirakodóvásár: Hőgyész (sertés-vásár bizonytalan), Jánoshida, Szalkszentmárton. — Ló-, marha- és sertés-vásár: Kőszeg.

Január hó 29-én, csütörtökön.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Tornaszentandrás, Újfahért, Marcaltó (sertés-vásár bizonytalan).

Január hó 30-án, pénteken.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Szentés.

Január hó 31-én, szombaton.

Marha- és sertésvásár: Szekszárd. — Kirakodóvásár: Szentés.

HÁROM URFI SZÉKELY FALUSI TÖRTÉNET

IRTA: FÖLDES GÉZA

(9. közlemény.)

Károly Klárka mellé nem ment fel a szilvafára. A földön maradt és onnan köszöntötte.

Klárka illendően fogadta a köszöntést és menten megígérte, hogy leszáll a szilvafáról.

Ne tessék ebben semmiféle leereszkedést gondolni. Mert Székelyföldön a családok életében a szilvafa sem heted, sem kilenced magával nem játszott olyan fontos szerepet, mint a magyar vármegyékben.

Klárka tehát minden Dombaljaj mivolta dacára nyugodtan szállhatott le a szilvafáról.

Előbb azonban Károlynak kissé távolabb kellett mennie. Ezt így kívánta az illendőség. De így parancsolta Klárka is.

És hogy az illendőségnek mi köze lehetett ehhez, tudja mindenki, aki valamikor szilvafára mászott fel. És tudja azt is, hogy a szilvafa tuskós ágai között — kivált szoknyában — milyen nehéz lefelé bujkálni.

De aki még soha sem mászott szilvafára, az is elképzelheti, hogyan lehet egy kisasszonynak leszállni a szilvafáról.

No de végre mégis leszállott.

Egyideig még eltrécseltek a kertben. Aztán bekerültek a házba.

S ha már bekerültek a házba és a szalónban megtelepedtek, minden különösebb ok nélkül rájöttek arra, hogy ők már nem gyermekek.

A tréfákkal vegyes társalgásba komolyabb hangok is vegyültek. Afféle célozgatások az élet eljövendő változataira. És a jövendő változatokban a két ifju lélek mind jobban, jobban a központba került.

És ha ekkor valaki azt kérdezte volna tőlük:

— El tudnátok-e képzelni ezt a világot nélkületek?

Aligha tudnának erre felelni. Kivált, ha ketten járhatják e világnak rejtett utjait.

VII.

ÓESZTENDŐ DOMBALJÁN.

A világon mindenütt az óesztendő estéje a leg-hangulatosabb. Az embereket ilyenkor valami magábaszállás féle érzés fogja el.

Ilyenkor mindenki keresi a társaságot. Dombalján a Dombaljaj János ur háza az összejövetel főfészke.

Ezen a napon az egész környékről mindenki itt van, aki a ház jóbarátjának érzi magát. Már pedig ennek nagyon sokan érzik magukat. A falunak is ott van az egész intelligenciája. Sőt a rég megszokott vendégek eggyel meg is szaporodtak. Ez az egy Szorgos Évike.

A Szorgos-család ugyan még nem érezte magát elég tekintélyesnek arra, hogy Dombaljaj urékkal ilyen meghitt viszonyba kerülhessen. A gyermekek azonban már rég megtalálták egymást. Évike és Klárka nagyon jó barátságban voltak.

Évikét ez alkalommal a tiszteletes urék vitték

magukkal. És megállapíthatjuk, hogy Dombaljaj urék a lehető legszivesebben fogadták.

De nagyon jó lesz, ha ezen a tekintélyes vendégseregen mi is egy kis szemlét tartunk. Azt ugyan első tekintetre meg lehet állapítani, hogy bohém embernek bohém a környezete is.

Az első, ki a vendégek között mindenkinek feltűnik, Vak Laji. A hajdani cigányprímás. Most azonban afféle hegedűművész, akit az uriházak minden ünnepélyes alkalommal nemcsak szívesen látnak, de szívesen is várnak.

Dombaljaj János különösen megbecsüli ezt a nagy művészt. A gondolkozásában volt valami benne is a Nagy Frigyes királyéból. Ő is azt cselekedte, hogy az udvari ebédek alkalmával Voltairet, a nagy francia író és bölcselőt az uralkodókkal ültette egy asztalhoz és a csak nagyurakat külön asztalánál vendégelte meg. S mikor ezt — bár nagy alázatossággal — a ceremóniamester kifogásolni merete, azt mondotta: „A kiváltságos szellemek egy sorba valók az igazi uralkodókkal.”

És el kell ismernünk, hogy ebben az időben Erdélyben Vak Lajnál kiváltságosabb művészt nem ismertek.

A ház másik művészvendége, Kelemen Laji, a gitáros. De mint énekművész is számottevő. Vak Lajinak elmaradhatatlan jóbarátja volt. Amolyan ujkori Tinódi Lantos Sebestyén.

Ambár Kelemen Laji előkelő zsenri sarjadék, aki a művészetével sohasem keresett, de amiye volt — pedig szép birtoka volt — azt is mind elpengette a gitárján.

És ahol ez a két művész megjelent, onnan a harmadik sem hiányzott. Ez a harmadik Pataky Kálmán, a mindenütt jól ismert tilinkóművész.

Valóságos speciálista. Hiszen a tilinkó a pásztorgyermek és az utszéli koldusok szerény hangszere. Amolyan lenézett hangszer, melyet nem is szoktak komolyan venni.

Az ősidőkben még a hatalmas Midás király is megjárta, hogy Pán sipját szebbnek merete mondani az Apolló lantjánál.

Ezért Apolló, a még hatalmasabb görög isten, Midás királynak azt mondotta:

— Aki ilyent beszél, annak csak számárfüle lehet. És a Midás király füleit menten számárfüleké változtatta.

Igy járt akkor, aki Apolló lantjánál többre becsülte a tilinkót. De ha Apolló hallotta volna a mi Pataky Kálmánunkat tilinkózni, egyetértene velünk, hogy ennél szívhez szólóbb hangokat még ő sem hallott.

Pataky Kálmán tehát ezt az igénytelen hangszert emelte fel művész lelkével a hangverseny dobogójára.

De hát ő is azt tartotta: művészet csak önmagáért van. És ezt az elvet addig vallotta, míg ősi vagyonát teljesen elfurulyálta. És így lett belőle — saját megállapítása szerint — szerencsétlen flótás.

(Folytatjuk.)

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

varjú hangja P „Isten verje meg“

(Beküldte Molnár Lajos Gyöngyösorosziából.)

2. Szórejtvény.

él él él él él él él Y
él él él él él él él

(Beküldte Szücs János Percekről.)

3. Szórejtvény.

KÖLI

I
(e=e) K K K

(Beküldte Jenci Sándor Soltról.)

4. Szórejtvény.

eledel ásvány cípész-szerszám
(a=a)

(Beküldte legifj. Balla Ferenc Gualáról.)

5. Szórejtvény.

I I I I szobor könyvben van
I I I
é=e

(Beküldte Kalmár József Jászberényből.)

6. Szórejtvény.

pisztráng arc része K
(- I)

(Beküldte Sajgó Ferenc Kovácsnéjáról.)

7. Pontrejtvény.

M . n . e . o . s . z . g . á . a . a . t .
l . k . v . a . i . t . e . k . l .

(Beküldte Bak László Lócsról.)

8. Betűrejtvény.

Aranyosmarót, Léva, Arad, Orsova, Sárospatak, Rózsashegy, Trencsén.

A kezdőbetűk helyes összeállítása egy női nevet ad.

(Beküldte Hetényi Tibor Püspöskútóról.)

9. Szórejtvény.

fűszer kopár Balaton

(Beküldte Horváth György Nagybátonyból.)

10. Szórejtvény.

VI VI A nőfa

(Beküldte Bihary János Kisgyőről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 7-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

Az 1-ső számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Hajléktalanok**. 2. Névrejtvény: **Szebényi Ilonka**. 3. Pótlórejtvény: **Hazádnak rendületlenül**. 4. Pontrejtvény: **Boldog újévet**. 5. Számrejtvény: **300 pengő a tehen, 180 a szamar, 80 a keeske, 30 a malac, 5 a kendő, maradt 5, összesen 600 pengő**. 6. Pontrejtvény: **Vándorol a darumadár**. 7. Szórejtvény: **Fejítő**. 8. Szórejtvény: **Faluszövetség**. 9. Szórejtvény: **Kornél**. 10. Szórejtvény: **Losonc**.

Helyesen megfejtették: Czákó Bözsike, Melher István, Pörzse István, Límp Irma, Falu Országos Földműves Szövetség Nagyüreg, Weszely Mihályné, Komjáti Antal, Koloh Imre, Maudl Adolf, Tarnóczy János, Sármezey Endréné, Burkai Gergely, Káldy Zoltán és József, Szily Mariska, Őri Erzsébet, Köszöri Péter, Molnár Sándor, Nagy Károly, Balogh József, Coszor József, ifj. Bátor Mihály, Papposi György, Molnár József, R. Szabó Imre, Rácz Ferenc, Legéni Mihály, Tóth Ilonka, Somogyi Márton, Podobuci István, Gerényi István, Széles Lajos, Balogh Vendel, Giebitz Márton, Korpádi Dezső, Somodi Bálint, Lipécz György, Nagy Jolán, Petrány János, Pál Imre, Bíró Ferenc, Pál József, Konecsny Klárka, Kósa Róza, Fekete Gyula, Domlós Rózi, ifj. Incefy Márton, Szébényi Ilonka, vitéz Gulyás Mátyás, Molnár Mihály.

Jutalomkönyvet nyertek: Czákó Bözsike (Berente), Somodi Bálint (Tornaszentandrás), Pörzse István (Hernyék), Dombos Rózi (Maglóca), Malher István (Edelény).

A 3-ik számban közölt rejtvények megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, jövő héten közöljük.

MEZŐGAZDASÁGI MUNKAPIAC.

1: Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda (M. kir. földművelésügyi minisztérium, Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11.) közlése szerint a következők

keresnek munkást:

Decs Kálmán vendéglős (Vác, Király-u. 1. sz.) egy fiatal nős feles tehenest keres tanyára, jó bizonyítványokkal. Évi bére: szoba-konyhas lakás, 1 hold föld, 8 métermázsza buza, 8 métermázsza rozs, 24 kg. szalonna, 24 kg. só, napi 1 liter tej, szabad tüzelő, 40 pengő készpénz. Jelentkezés naponta fenti címen délelőtt 11 óráig. Szerződtes esetén utiköltés 30 km. távolságra megértetik. — Felvétetik azonnalra *csepelei birtokra* egy gyakorlattal bíró, szorgalmas, megbízható, magányos, bolgárrendszerű kerti munkás, aki a hevesi dinnye és étkezési gomba tenyésztését is érti. Fizetése megegyezés szerinti százalék és teljes ellátás. — Jelentkezés az eddigi működésről szóló bizonyítványok felmutatása mellett: Zugló, Bosnyák-u. 19., fsz. 20. Marinka telepezetű kertésznél.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak január hó 19-én.)

GABONATŐZSDE,

KÉSZÁRUPIAC

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valóságos forgalmi árát jelentik, Budapesten.

Buza, tiszavidéki 77 kg-os 13.65—13.80, 78-as 13.80—13.95, 79-es 14.00—14.35, 80-as 14.05—14.50, 81-es 14.05—14.60, felső-tiszai 77 kg-os 13.55—13.70, 78-as 13.70—13.85, 79-es 13.90—14.05, 80-as 13.95—14.10, 81-es 14.00—14.20, járszági 77 kg-os 13.55—13.75, 78-as 13.70—13.90, 79-es 13.90—14.10, 80-as 13.95—14.15, 81-es 14.00—14.30, fejérmegyei, dunántúli, pestvidéki és bácskai 77 kg-os 13.55—13.70, 78-as 13.70—13.85, 79-es 13.90—14.05, 80-as 13.95—14.10, 81-es 14.00—14.20 pengő. — *Rozs*, pestvidéki 10.20—10.30, más 10.20—10.30. — *Árpa*, takarmány, elsőrendű 14.75—15.75, középső 14.20—14.60. — *Zab*, elsőrendű 19.75—20.00, középső 19.25—19.50. — *Tengeri*, új tiszai 12.75—12.90, új dunántúli 11.85—12.00. — *Korpa* 9.50—9.60 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Buza márciusra 14.36—14.37, májusra 14.76—14.77, Rossz márciusra 10.61—10.62, májusra 10.96—10.87. — Tengeri májusra 12.44—12.45 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi r. t. heti jelentése.) Az elmúlt héten tavaszi vetőmagvakban a kereslet igen élénk volt. Különösen nagy érdeklődés mutatkozott löhermag iránt, melynek ára erősen emelkedett: a kínálat nyersáruban ugyszólván teljesen megszűnt és a készletek megesapattak. Lucernamagján is jó kereslete van, különösen világos színű, elsőrendű minőségűek iránt érdeklődtek, ára nem változott. Tavaszi búkköny továbbra is szilárd, ára emelkedett; ugy belföldön, mint külföldre nagyobb tételek kerültek eladásra. Baltacimnag iránt csak belföldi kereslet mutatkozik, külföldi számlára nem keresetek. Rendkívül szilárd fehérhéra és nyulszapuka, ezen cikkekből azonban csak csekély készletek állnak rendelkezésre. Takarmánycímag. Az alacsony árak következtében nagyobb forgalom fejlődött ki és előnyben részesítették a megbízható minőségű belföldi magot; ára nem változott. A budapesti árú- és értéktőlésze hivatalos jegyzései 100 kilonként, nyersárúért, budapesti paritásban: káposztarepce 26—27, köles 12—13.50, lucerna 135—155, lóhere 155—175, tavaszi búkköny 19—19.50, lenmag, elsőrendű 35—36, lenmag, másodrendű 31—32, napraforgó 15—19, muhar 13—14, csillagfürt, fehér 14—15, Viktoria borsó 14—18, Express borsó 13—16 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 48—52, duplanullás finom tészta 38—40, nullás 38—40, kettős főzöliszt 34—38, négyes kenyérliszt 30—36 fillér kilogrammonként.

Takarmánypiac. Árpakorpá 12, borsóhéj 10, borsókorpá 10, buza-konkoly 9.50, buzatakarmányliszt 14, konkolydara 11, lenmagpogácsa 21, napraforgópogácsa 15.50, repecpogácsa 10, rozskonkoly 9.50, rozskorpá 10, rozsoscsu 9, rozstakarmányliszt 14, szójabab pogácsalisz, nagyban 23, szójabab pogácsalisz, kicsinyben 25, tökmagpogácsa 18 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna másodrendű 7.25—7.50, réti széna harmadrendű csomagolásra 5—7, alomszalma 3.50—3.60 pengő métermázsánként.

Alomtőzeg tépve, bílakban 3.77, alomtőzeg tépve, összesítve 2.73 pengő métermázsánként.

Cirokszakál. Takaró szalma (uradalmi) 30—32 pengő, takaró szalma (kisgazdától) 28—30 pengő, belésszalma (uradalmi) 28—30 pengő, belésszalma (kisgazdától) 26—28 pengő métermázsánként. — *Cirokmag* 7 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és jármosókörök. Elsőrendű belföldi jármosókör (tarka) 0.94—0.96, elsőrendű belföldi jármosókör (fehér) 0.92—0.96, 1½ éves üszök 0.94—0.96, 1½ éves tinók 0.92—0.94, fiatal, friss félék 1.10—1.20 pengő kilogrammonként elsőszulban.

Lóvásár. Csíkó 70, igaz kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 275—475, igaz kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 200—400, számár 35, alárendelt és vágó 30—200 pengő darabonként.

Gyapju. Az üzlet változatlanul nagyon lanyha. A forgalom ugy a kül-, mint a belföldi piacon a kereslet tartózkodása következtében ugyszólván teljesen szűntel.

Sertésvásár. Könyvi sertés 110—114, közepes 114—116, nehéz 116—119 fillér kilogrammonként.

Szurómarhavasár. Élő borjú, belföldi szopós, elsőrendű 1.46—1.56, kivételesen 1.60, másodrendű 1.34—1.44, élő bárány 0.90—1 pengő kilogrammonként elsőszulban.

Vágómarhavasár. Ökor kivételesen 88, közepes 64—84, gyenge 52—62, bíka kivételesen 90, közepes 78—88, gyengébb 64—76, tehén legjobb 78—86, kivételesen 88, közepes 56—72, gyengébb 42—54 fillér kilogrammonként elsőszulban.

Nyersbőr. Marhabőr (minden szulban), magyar 0.95, tarka 1.05, borjubőr (hoszu lábbal) 1.90—2, (7 kilón felül 10 százalékkal olcsóbb), juhbőr 0.50 pengő kilogrammonként.

Husvásár. *Marhahús a nyílt piacokon:* Vesepecsenye, rostélyos, vastaghátszín, felsál, fehérpecsenye, gömbölyű felsál 290—320, fartó, hátszín 290—320, csontos oldalas, tarja 160—280, szegye 140—200, gulyásnak való 120—220 fillér kilogrammonként. — *Borjúhús:* Felszeletelt comb 360—480, sütnivaló 180—390, porköltnek való 120—260 fillér kilogrammonként. — *Juh- és bárányhús:* Juhcomb 180—220, gerinc, lapocka 120—130, porköltnek való 100—120, bárányhús, hátulja 200—300, elől 240—240 fillér kilogrammonként. — *Sertéshús:* Friss karaj 260—320, friss comb, tarja, lapocka 200—230, friss oldalas 160—200, füstölt helybeli karaj, tarja, lapocka, oldalas 120—320, vidéki 260—360, olvasztanivaló szalonna 140—150, sózott kenyérszalonna 160—180, füstölt 160—200, hár 160—170, zsíros tepertő 180—200, helybeli sertésrizs 156—172 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. *Élő állatok a nyílt piacokon:* Tyuk 250—400, csirke 150—320, káppan 400—500 fillér darabonként. — *Leült állatok:* Tyuk 180—240, csirke 200—320, káppan 260—320, hízott ruca 200—230, lud, hízott 200—230, pulyka, hízott 200—260, sovány 170—180, ludmáj 500—1000, hízórizs és hár 200—240 fillér kilogrammonként. — *Tojás:* Friss teatojás 14—16, főzötojás 12—14 fillér darabonként.

Vad: A nyílt piacokon: Nyul, borbén darabonként 300—400, ki-fejtve, bőr nélkül 100—120, fácán darabja 200—350, fogoly darabja 180, szarvascomb 250—300, gerinc 300—600, lapocka 120—200, egyéb 80—100, ézomb 280—300, gerinc 500—600, egyéb 100—200, vad-disznócomb 250, gerinc 250, egyéb 100—200 fillér kilogrammonként.

Hal. *Élő állatok a nyílt piacokon:* Harcsa 350—500, csuka 350—400, ponty 200—260, kárász 160—200 fillér kilogrammonként.

Tej és tejtermék. A nyílt piacokon: Teljestej 26—32, aludttej 109, tejszín 260—320, tejföl 130—200, centrifugált teavaj, tömbben 320—360, 10 dkg-os csomagolásban 360—460, főzövaj 280—320, tehéntúró 80—100, sovány tehéntúró 40—70, juhtúró 220—240, kevertúró 180—200, hazai ementáli sajt 320—480, hazai trappista 240—360 fillér kilogrammonként.

Zöltség. A nyílt piacokon: Sárgarépa kilogramja 16—24, petrezselyem kilogramja 26—40, zeller udonság, zöldjével darabja 4—14, őszifajta kalarabé kilogramja 18—30, kevert zöltség 26—36, makói vöröshagyma 8—10, közönséges vöröshagyma 6—8, fokhagyma zöldjével 60—90, cékla 14—24, hazai fejeskáposzta 22—30, savanyított 26—32, kelkáposzta 26—50, vöröskáposzta 28—36, kelbimbó 100—160, külföldi fejessaláta, udonság 6—30, galambbegysaláta 300—400, rózsaburgonya 12—16, közönséges 8—10, kifli 18—24, Ella 10—12, tönör esipekegomba 200—360, karfiol 50—80, torma 50—120, száritott gomba 800—1500, fekete retek kilogramja 14—26, hóuaporettek csomója 10—50, cecetugorka 120—140, vizes 90—100, savanyított zöldsaprika 100—140, süttötök 20—28, sóska 240—360, tisztított paraj 60—100, gyökéres 50—60, főzött paradicsom literje 50—70 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 90—160, közönséges 60—120, szilvával 140—160, gyümölcsiz 140—320, tölre eltett csemege-szőlő 140—240, keményhajú dió 80—180, dióhéj 320—500, héjazott mogyoró 280—320, héjazott mandula 400—640 fillér kilogrammonként.

Száraz fűszerek és száraztészta. A nyílt piacokon: Lencse 36—70, hántolt feles borsó 56—80, fehér, aprószemű bab 36—50, nagyszemű 56—80, színes 32—52, finom árpkása 80—120, durva 56—80, tojásos tarhonya 100—140 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemes-paprika 440—480, félédes, gulyás 360—400, rózsapaprika 260—320, erős 160—200, kereskedelmi 120—160, kék mák 100—120, pergettett méz 136—150, házi színezappan 136—160, közönséges háziszappan 96—120 fillér kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak kilogrammonként *Szegeden:* Édes-nemes paprika 2.05—2.50, félédes paprika 1.50—1.70, elsőrendű paprika 1.00—1.20, másodrendű paprika 0.50—0.60, harmadrendű paprika 0.30—0.35, csöves paprika füzérenként 3.00—4.50 pengő. — *Kalocsán:* Édesnemes paprika 1.90—2.00, rózsapaprika 0.90—1.10, másodrendű paprika 0.60—0.70, harmadrendű paprika 0.20—0.30, füzéres csöves paprika 0.70—0.90 pengő kilogrammonként.

Borpiac. Míután az export, legalább is átmenetileg, teljesen megakadt, a nagykereskedők készleteiket a bizonytalanság miatt nem tudják bővíteni és azért a vásárlást szűnteltetik. Ez mindenesetre kihat a piac alakulására és bizonyos fokig lanyhulást okoz az áraknál. A kistermelőknél az árak változatlanok és homoki vidéken fejte, seprő nélkül, hektoliterfokonként 1—1.10 pengő körül mozognak. Uradalmi tételek ára ugyanott hektoliterfokonként 1.20—1.60 pengő között van. Hegyvidéken lényegesebb eladás nem igen jött létre és a termelők inkább csak kis tételekben, keresmárosoknál tudják boraitak elhelyezni, akik vidékeknél és minőségeknél 30—50 pengőt fizetnek hektoliterenként.

Papiac. A tüzifapiacon kizárólag belföldi fa kerül forgalomba. A hazai termelők a behozatal szűntelése ellenére áraitak nem emelték. Pütkhásb budapesti paritásában 310—315 pengő, cserhasb 260—280 pengő, dorong körülbelül 40 pengővel olcsóbb vagononként. *Fenyőfán* ban alig érhető az szlovenszkől áru elmaradása, mert a kereslet csekély. A keményfapiac teljesen üzletellen.

Idegen pénzeszegek vetéi és eladási ára január hó 19-én. Az első szám azt az önének jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Egy pengőnél többre kerül egy darab:* Angol font 27.70 (27.85); dollár 569.60 (572.80); hollandi forint 229.70 (230.70); német márka 135.70 (136.30); svájci frank 110.50 (111.—) pengő. — *Egy pengőnél kevesebbe kerül:* Csehkorona 16.85 (16.97); francia frank 22.45 (22.75); lengyel zloty 63.85 (64.25); oláh lei 4.12 (4.18); olasz lira 28.80 (30.10); osztrák schilling 80.30 (80.70) fillér.

Arany- és ezüstpénzek. Huszkoronás arany 22.9 (23.1); ezüst egykoronás 0.26 (0.28); ezüst régi forintos 0.69 (0.71); ötkoronás 1.45 (1.47).

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.

KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.

FELELŐS KIADÓ: HERCZEG JENŐ.

Eredeti angol THE CHAMPION és saját

készítési Royal Star kerék rokat 180 P -től havi 16 P részletre. Kerék-pár-alkatrészeket nagyban árban: Külső gumi... 5.40 belső... 1.80

LÁNG JAKAB és FIA kerékpárnagykereskedők Budapest, VIII. ker., József-körút 41. szám. Árjegyzék 1000 képpel ingyen. Alapítva 1869.

Gyűjtünk előfizetőket

a VASÁRNAP számára!

Dr. FÉNYES szakorvos, vér-, bőr- és nemi betegnek rendel egész nap. Budapest, VII., RÁKÓCZI-UT 32. I. EM. I. AJTÓ. — Rókus-kórházzal szemben.